

GRUPA KAPITAŁOWA "MERCOR" S.A.

Skonsolidowane
sprawozdanie finansowe
za okres 01.04.2018-
31.03.2019

sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi
Standardami Sprawozdawczości Finansowej
zatwierdzonymi przez Unię Europejską

SPIS TREŚCI SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	3
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	4
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ – CIĄG DALSZY	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁE WŁASNYM	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	7
DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE	8
INFORMACJE PODSTAWOWE	8
ISTOTNE ZASADY RACHUNKOWOŚCI	12
PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	35
KOSZTY DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	36
POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	38
POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE	38
PRZYCHODY FINANSOWE	39
KOSZTY FINANSOWE	39
PODATEK DOCHODOWY	40
ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ ORAZ DYWIDENDY	45
WARTOŚCI NIEMATERIALNE	45
RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	50
INNE AKTYWA DŁUGOTERMINOWE	53
ZAPASY	54
NALEŻNOŚCI HANDLOWE I POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI	54
INNE AKTYWA OBROTOWE	55
ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY	55
KAPITAŁ WŁASNY	56
KREDYTY I POŻYCZKI	58
REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA	64
ZOBOWIĄZANIA HANDLOWE I POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	65
PRZYCHODY PRZYSZŁYCH OKRESÓW	65
POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	66
NABYCIE JEDNOSTEK GOSPODARCZYCH	67
ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE	68
LEASING	69
INFORMACJE O PODMIOTACH POWIĄZANYCH	70
INSTRUMENTY FINANSOWE	72
WYNIK NA DZIAŁALNOŚCI ZANIECHANEJ	81
ZDARZENIA PO DNIU KOŃCZĄCYM OKRES SPRAWOZDAWCZY	82
RÓŻNICE W STOSUNKU DO WCZEŚNIEJ OPUBLIKOWANYCH SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH	82

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	NOTA	Za okres 01/04/2018- 31/03/2019	Za okres 01/04/2017- 31/03/2018
		w tys. PLN	w tys. PLN
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży	3	370 919	318 467
Koszt własny sprzedaży	4	276 549	241 905
Zysk brutto na sprzedaży		94 370	76 562
Pozostałe przychody operacyjne	5	2 546	4 773
Koszty sprzedaży	4	40 257	36 127
Koszty ogólnego zarządu	4	23 981	21 571
Pozostałe koszty operacyjne	6	7 727	5 322
Zysk na działalności operacyjnej		24 951	18 315
Przychody finansowe	7	1 003	2 864
Koszty finansowe	8	4 933	6 139
Zysk przed opodatkowaniem		21 021	15 040
Podatek dochodowy	9	5 760	3 311
Zysk netto na działalności kontynuowanej		15 261	11 729
Strata netto z działalności zaniechanej	29	(444)	(705)
Zysk netto		14 817	11 024
<i>Przypadające:</i>			
Akcjonariuszom podmiotu dominującego		14 964	10 206
Udziałom niekontrolującym		(147)	818
Inne całkowite dochody			
Pozycje, które w przyszłości mogą zostać zreklasyfikowane do wyniku		3 726	4 996
Wpływ zmian standardów rachunkowości (MSSF 15)		201	-
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek zagranicznych		2 067	(1 948)
Przeliczenie wartości firmy		1 031	6 944
Pozostałe korekty		427	-
Inne całkowite dochody netto		3 726	4 996
Całkowite dochody ogółem		18 543	16 020
<i>Przypadające:</i>			
Akcjonariuszom podmiotu dominującego		18 597	16 041
Udziałom niekontrolującym		(54)	(21)
Zysk na akcję (PLN):	10		
Z działalności kontynuowanej:			
Zwykły		0,97	0,75
Rozwodniony		0,97	0,75
Z działalności kontynuowanej i zaniechanej:			
Zwykły		0,94	0,70
Rozwodniony		0,94	0,70

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	<u>NOTY</u>	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2018</u>
		w tys. PLN	w tys. PLN
Aktywa trwałe			
Wartość firmy	11	55 554	54 523
Pozostałe wartości niematerialne	11	42 330	37 648
Rzeczowe aktywa trwałe	12	62 682	65 238
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	9	4 013	4 447
Pozostałe aktywa finansowe		46	34
Inne aktywa długoterminowe	13	14 805	13 182
		179 430	175 072
Aktywa obrotowe			
Zapasy	14	47 543	41 876
Aktywa finansowe		6	23
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	15	103 111	84 349
Należności z tytułu podatku dochodowego		433	422
Kontrakty terminowe typu forward		5	52
Inne aktywa obrotowe	16	1 699	1 816
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	17	13 523	12 664
		166 320	141 202
Aktywa razem		345 750	316 274

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ – CIĄG DALSZY

	<u>NOTY</u>	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2018</u>
		w tys. PLN	w tys. PLN
Kapitał własny			
Kapitał akcyjny		3 915	3 915
Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej		106 202	106 202
Kapitały rezerwowe		857	857
Kapitał z aktualizacji wyceny		7 975	6 944
Kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających i różnice kursowe z konsolidacji		3 424	1 167
Zyski zatrzymane		22 456	7 147
Kapitały przypadające akcjonariuszom podmiotu dominującego	18	144 829	126 232
Udziały niekontrolujące		4 198	4 846
Razem kapitały własne		149 027	131 078
Zobowiązanie długoterminowe			
Długoterminowe pożyczki i kredyty	19	70 180	14 155
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	21	-	-
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	9	2 495	2 584
Rezerwy na zobowiązania	20	146	177
Przychody przyszłych okresów	22	6 218	6 267
Pozostałe zobowiązania finansowe	23	19 063	21 778
		98 102	44 961
Zobowiązania krótkoterminowe			
Krótkoterminowe pożyczki i kredyty	19	16 249	68 553
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	21	75 261	63 642
Transakcje terminowe typu forward		17	12
Zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego		413	900
Rezerwy na zobowiązania	20	1 613	2 381
Przychody przyszłych okresów	22	634	634
Pozostałe zobowiązania finansowe	23	4 434	4 113
		98 621	140 235
Pasywa razem		345 750	316 274

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

	<u>Kapitał akcyjny</u>	<u>Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej</u>	<u>Kapitały rezerwowe</u>	<u>Kapitał z wyceny transakcji zabezpieczają- cych i różnice kursowe z konsolidacji</u>	<u>Kapitał z aktualizacji i wyceny</u>	<u>Zyski zatrzymane</u>	<u>Kapitały przypadające akcjonariuszo- m podmiotu dominującego</u>	<u>Udziały niekontr- olujące</u>	<u>Razem kapitały własne</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN
Stan na 31 marca 2017 roku (dane przekształcone)	3 915	106 202	857	2 276	-	(3 059)	110 191	5 381	115 572
Wynik netto za okres sprawozdawczy	-	-	-	-	-	10 206	10 206	818	11 024
Inne całkowite dochody	-	-	-	(1 109)	6 944	-	5 835	(839)	4 996
Całkowite dochody za rok sprawozdawczy	-	-	-	(1 109)	6 944	10 206	16 041	(21)	16 020
Wyplacone dywidendy	-	-	-	-	-	-	-	(514)	(514)
Transakcje z właścicielami ujęte w kapitale własnym	-	-	-	-	-	-	-	(514)	(514)
Stan na 31 marca 2018 roku	3 915	106 202	857	1 167	6 944	7 147	126 232	4 846	131 078
Wynik netto za okres sprawozdawczy	-	-	-	-	-	14 964	14 964	(147)	14 817
Wpływ zmian standardów rachunkowości	-	-	-	-	-	345	345	283	628
Inne całkowite dochody	-	-	-	2 257	1 031	-	3 288	(190)	3 098
Całkowite dochody za rok sprawozdawczy	-	-	-	2 257	1 031	15 309	18 597	(54)	18 543
Wyplacone dywidendy	-	-	-	-	-	-	-	(594)	(594)
Transakcje z właścicielami ujęte w kapitale własnym	-	-	-	-	-	-	-	(594)	(594)
Stan na 31 marca 2019 roku	3 915	106 202	857	3 424	7 975	22 456	144 829	4 198	149 027

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Za okres 01/04/2018- 31/03/2019	Za okres 01/04/2017- 31/03/2018
	w tys. PLN	w tys. PLN
Działalność operacyjna		
Zysk przed opodatkowaniem	21 021	15 040
Korekty o pozycje:		
Amortyzacja	10 187	9 095
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	3 166	2 450
Zyski z działalności inwestycyjnej	(813)	(1 024)
Zmiana stanu zapasów	(5 648)	(5 088)
Zmiana stanu należności	(20 975)	(10 509)
Zmiana stanu zobowiązań i rezerw	10 064	2 355
Zmiana stanu innych aktywów obrotowych	(909)	(192)
Inne korekty	3 726	(2 408)
Razem korekty	(1 202)	(5 321)
Podatek dochodowy zapłacony	(5 821)	(1 856)
	13 998	7 863
Działalność inwestycyjna		
Wydatki na zakup rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(11 698)	(12 885)
Wydatki na nabycie jednostek zależnych	-	(8)
Wpływy ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych	813	12 200
Otrzymane odsetki	536	1 811
Otrzymane dotacje do projektów rozwojowych	749	1 743
	(9 600)	2 861
Działalność finansowa		
Wpływy (spłata) kredytów i pożyczek	3 721	3 354
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	(3 009)	(6 736)
Dywidendy wypłacone	(594)	(514)
Odsetki zapłacone	(3 702)	(4 261)
	(3 584)	(8 157)
Zmiana stanu środków pieniężnych z działalności kontynuowanej	814	2 567
Zmiana stanu środków pieniężnych z działalności zaniechanej	45	(1 011)
Zmiana stanu środków pieniężnych	859	1 556
Środki pieniężne na początek okresu	12 664	11 108
Środki pieniężne na koniec okresu	13 523	12 664

	31.03.2018	Przepływy pieniężne	Zmiany niepieniężne			31.03.2019
			Zwiększenia i reklasyfikacje	Efekt różnic kursowych	Zmiany w wartości godziwej	
Pożyczki/kredyty długoterminowe	14 155	-	56 025	0	0	70 180
Pożyczki/kredyty krótkoterminowe	68 553	3 721	(56 025)	0	0	16 249
Zobowiązania leasingowe	25 891	(3 009)	615	0	0	23 497

DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

NOTA 1 - INFORMACJE PODSTAWOWE

1. Informacje o podmiocie dominującym

„MERCOR” S.A. („Spółka”) jako podmiot dominujący Grupy Kapitałowej „MERCOR” S.A. („Grupa Kapitałowa”, „Grupa MERCOR S.A.”, „Grupa”) prowadzi przedsiębiorstwo w formie spółki akcyjnej. Do dnia 21 września 2004 roku Spółka działała jako Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe Mercor Sp. z o.o. W dniu 21 września 2004 PUH Mercor Sp. z o.o. została przekształcona w spółkę akcyjną.

Siedziba Spółki mieści się w Gdańsku, przy ul. Grzegorza z Sanoka 2. Spółka prowadzi działalność w miejscu swojej siedziby, jak również poprzez biura handlowe i zakłady produkcyjne, które nie są samobilansującymi się jednostkami Spółki. Organem rejestrowym Spółki jest Sąd Rejonowy w Gdańsku, VII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Spółka jest zarejestrowana pod numerem KRS 0000217729.

Podstawowy przedmiot działalności jednostki dominującej oraz Grupy Kapitałowej to produkcja, sprzedaż, montaż oraz serwis systemów biernych zabezpieczeń przeciwpożarowych. Do dnia 16 grudnia 2013 roku oferta Grupy obejmowała wszystkie cztery grupy asortymentowo-produktowe swojej branży:

- oddzielenia przeciwpożarowe (drzwi, bramy, ścianki profilowe),
- systemy oddymiania, odprowadzania ciepła i doświetleń dachowych,
- systemy wentylacji pożarowej,
- zabezpieczenia ogniochronne konstrukcji budowlanych.

W dniu 16 grudnia 2013 roku Grupa zbyła na rzecz inwestora zewnętrznego część działalności związaną z oddzieleniami przeciwpożarowymi, w wyniku czego zaprzestała oferowania tych rozwiązań. Od dnia zbycia do kwietnia 2017 roku działalność w zakresie oddzieleń przeciwpożarowych dotyczyła wyłącznie dokończenia realizacji zawartych wcześniej umów handlowych, na co Grupa posiadała stosowną zgodę inwestora. W kwietniu 2017 roku jednostka dominująca nabyła udziały w SP ZERO Sp. z o.o. (obecnie DFM Doors Sp. z o.o.), tj. podmiocie działającym w zakresie oddzieleń przeciwpożarowych, co stanowi element szerszego planu powrotu Grupy Mercor na rynek oddzieleń przeciwpożarowych w nowym modelu biznesowym.

Na dzień 31 marca 2019 roku w skład Zarządu podmiotu dominującego wchodził:

Krzysztof Krempeć	-	Prezes Zarządu
Jakub Lipiński	-	Pierwszy Wiceprezes Zarządu
Tomasz Kamiński	-	Członek Zarządu

W trakcie roku obrotowego skład zarządu jednostki dominującej nie ulegał zmianom.

Skład Rady Nadzorczej jednostki dominującej na dzień 31 marca 2019 roku był następujący:

Lucjan Myrda	-	Przewodniczący
Karol Żbikowski	-	Wiceprzewodniczący
Tomasz Rutowski	-	Sekretarz
Marian Popinigis	-	Członek
Eryk Karski	-	Członek
Błażej Żmijewski	-	Członek
Tomasz Cierkowski	-	Członek

2. Informacje o podmiotach wchodzących w skład Grupy Kapitałowej

Na dzień 31 marca 2019 roku w skład Grupy Kapitałowej „MERCOR” S.A., oprócz jednostki dominującej, wchodziły następujące podmioty:

Nazwa podmiotu	Przedmiot działalności	Zakres podporządkowania	Udział % w kapitale podstawowym	Udział % w ogólnej liczbie głosów
TOB Mercor Ukraina Sp. z o.o. z siedzibą w Drohowyżu (Ukraina)	sprzedaż i usługi budowlano-montażowe w zakresie biernych zabezpieczeń przeciwpożarowych	Jednostka zależna konsolidowana metodą pełną	55%	55%
Mercor Fire Protection Systems s.r.l. z siedzibą w Bukareszcie (Rumunia)	sprzedaż i usługi budowlano-montażowe w zakresie biernych zabezpieczeń przeciwpożarowych	Jednostka zależna konsolidowana metodą pełną	100%	100%
Tecresa Protección Pasiva S.L.U z siedzibą w Madrycie (Hiszpania)	produkcja, sprzedaż i usługi budowlano-montażowe w zakresie biernych zabezpieczeń przeciwpożarowych	Jednostka zależna konsolidowana metodą pełną	100%	100%
MHD1 Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku	realizacja projektów budowlanych	Jednostka zależna konsolidowana metodą pełną	100%	100%
OOO Mercor Proof z siedzibą w Moskwie (Rosja)	produkcja, sprzedaż i usługi budowlano-montażowe w zakresie biernych zabezpieczeń przeciwpożarowych	Jednostka zależna konsolidowana metodą pełną	55%	55%
Unitarne Przedsiębiorstwo Produkcyjne MKRP Systemy w Mińsku (Białoruś) (podmiot zależny od OOO Mercor Proof)	sprzedaż i usługi budowlano – montażowe w zakresie biernych zabezpieczeń przeciwpożarowych	Jednostka zależna konsolidowana metodą pełną	55%	55%
TOO MKR – Astana z siedzibą w Ałmaacie (Kazachstan) (podmiot zależny od Mercor Proof)	sprzedaż i usługi budowlano – montażowe w zakresie biernych zabezpieczeń przeciwpożarowych	Jednostka zależna konsolidowana metodą pełną	55%	55%
Mercor HD Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku	realizacja projektów budowlanych	Jednostka zależna konsolidowana metodą pełną	100%	100%
Mercor Czech Republic s.r.o. z siedzibą w Ostrawie (Czechy)	sprzedaż i usługi budowlano-montażowe w zakresie biernych zabezpieczeń przeciwpożarowych	Jednostka zależna konsolidowana metodą pełną	100%	100%
Mercor Slovakia s.r.o. z siedzibą w Bratysławie (Słowacja)	sprzedaż i usługi budowlano-montażowe w zakresie biernych zabezpieczeń przeciwpożarowych	Jednostka zależna konsolidowana metodą pełną	100%	100%
Mercor Silboard spółka z o.o. z siedzibą w Gdańsku (dawniej Dunamenti Ochrona Przeciwpożarowa Sp. z o.o.)	sprzedaż i usługi budowlano-montażowe w zakresie biernych zabezpieczeń przeciwpożarowych	Jednostka zależna konsolidowana metodą pełną	100%	100%

Mercor Dunamenti Tűzvédelem Zrt z siedzibą w Good (Węgry)	sprzedaż i usługi budowlano-montażowe w zakresie biernych zabezpieczeń przeciwpożarowych	Jednostka zależna konsolidowana metodą pełną	100%	100%
Dunamenti CZ s.r.o. z siedzibą w Pradze (Republika Czeska) (podmiot zależny od Dunamenti Tűzvédelem Zrt)	sprzedaż i usługi budowlano-montażowe w zakresie biernych zabezpieczeń przeciwpożarowych	Jednostka zależna konsolidowana metodą pełną	100%	100%
Dunamenti s.r.o. z siedzibą w Kolárovie (Słowacja) (podmiot zależny od Dunamenti Tűzvédelem Zrt)	sprzedaż i usługi budowlano-montażowe w zakresie biernych zabezpieczeń przeciwpożarowych	Jednostka zależna konsolidowana metodą pełną	100%	100%
DFM Doors Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku (Polska)	produkcja w zakresie biernych zabezpieczeń przeciwpożarowych	Jednostka zależna konsolidowana metodą pełną	82%	82%

Mercor Hungaria kft w likwidacji z siedzibą w Budapeszcie (Węgry) podlegała konsolidacji do momentu wykreślenia z rejestru tj. do 18 października 2018 roku.

Na dzień 31 marca 2018 roku w skład Grupy Kapitałowej „MERCOR” S.A., oprócz jednostki dominującej, wchodziły następujące podmioty:

Nazwa podmiotu	Przedmiot działalności	Zakres podporządkowania	Udział % w kapitale podstawowym	Udział % w ogólnej liczbie głosów
TOB Mercor Ukraina Sp. z o.o. z siedzibą w Drohowyżu (Ukraina)	sprzedaż i usługi budowlano-montażowe w zakresie biernych zabezpieczeń przeciwpożarowych	Jednostka zależna konsolidowana metodą pełną	55%	55%
Mercor Fire Protection Systems s.r.l. z siedzibą w Bukareszcie (Rumunia)	sprzedaż i usługi budowlano-montażowe w zakresie biernych zabezpieczeń przeciwpożarowych	Jednostka zależna konsolidowana metodą pełną	100%	100%
Tecresa Protección Pasiva S.L.U z siedzibą w Madrycie (Hiszpania)	produkcja, sprzedaż i usługi budowlano-montażowe w zakresie biernych zabezpieczeń przeciwpożarowych	Jednostka zależna konsolidowana metodą pełną	100%	100%
MHD1 Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku	realizacja projektów budowlanych	Jednostka zależna konsolidowana metodą pełną	100%	100%
OOO Mercor Proof z siedzibą w Moskwie (Rosja)	produkcja, sprzedaż i usługi budowlano-montażowe w zakresie biernych zabezpieczeń przeciwpożarowych	Jednostka zależna konsolidowana metodą pełną	55%	55%
Unitarne Przedsiębiorstwo Produkcyjne MKRP Systemy w Mińsku (Białoruś) (podmiot zależny od OOO Mercor Proof)	sprzedaż i usługi budowlano – montażowe w zakresie biernych zabezpieczeń przeciwpożarowych	Jednostka zależna konsolidowana metodą pełną	55%	55%
TOO MKR – Astana z siedzibą w Ałmaacie (Kazachstan) (podmiot zależny od Mercor Proof)	sprzedaż i usługi budowlano – montażowe w zakresie biernych zabezpieczeń przeciwpożarowych	Jednostka zależna konsolidowana metodą pełną	55%	55%

Mercor HD Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku	realizacja projektów budowlanych	Jednostka zależna konsolidowana metodą pełną	100%	100%
Mercor Czech Republic s.r.o. z siedzibą w Ostrawie (Czechy)	sprzedaż i usługi budowlano-montażowe w zakresie biernych zabezpieczeń przeciwpożarowych	Jednostka zależna konsolidowana metodą pełną	100%	100%
Mercor Slovakia s.r.o. z siedzibą w Bratysławie (Słowacja)	sprzedaż i usługi budowlano-montażowe w zakresie biernych zabezpieczeń przeciwpożarowych	Jednostka zależna konsolidowana metodą pełną	100%	100%
Mercor Hungaria Kft z siedzibą w Budapeszcie (Węgry)	sprzedaż i usługi budowlano-montażowe w zakresie biernych zabezpieczeń przeciwpożarowych	Jednostka zależna konsolidowana metodą pełną	100%	100%
Dunamenti Tűzvédelem Zrt z siedzibą w Good (Węgry)	sprzedaż i usługi budowlano-montażowe w zakresie biernych zabezpieczeń przeciwpożarowych	Jednostka zależna konsolidowana metodą pełną	100%	100%
Dunamenti Ochrona Przeciwpożarowa spółka z o.o. z siedzibą w Ząbkach (podmiot zależny od Dunamenti Tűzvédelem Zrt)	sprzedaż i usługi budowlano-montażowe w zakresie biernych zabezpieczeń przeciwpożarowych	Jednostka zależna konsolidowana metodą pełną	100%	100%
Dunamenti CZ s.r.o. z siedzibą w Pradze (Republika Czeska) (podmiot zależny od Dunamenti Tűzvédelem Zrt)	sprzedaż i usługi budowlano-montażowe w zakresie biernych zabezpieczeń przeciwpożarowych	Jednostka zależna konsolidowana metodą pełną	100%	100%
Dunamenti s.r.o. z siedzibą w Kolárovie (Słowacja) (podmiot zależny od Dunamenti Tűzvédelem Zrt)	sprzedaż i usługi budowlano-montażowe w zakresie biernych zabezpieczeń przeciwpożarowych	Jednostka zależna konsolidowana metodą pełną	100%	100%
Dunamenti Ukraina TOV z siedzibą w Uzhgorod (Ukraina) (podmiot zależny od Dunamenti Tűzvédelem Zrt)	sprzedaż i usługi budowlano-montażowe w zakresie biernych zabezpieczeń przeciwpożarowych	Jednostka zależna konsolidowana metodą pełną	100%	100%

MMS sp. z o.o. w likwidacji z siedzibą w Krakowie podlegał konsolidacji do momentu wykreślenia z Rejestru tj. do 31 sierpnia 2017 roku.

Dunamenti Ukraina TOV z siedzibą w Uzhgorod (Ukraina) - podmiot zależny od spółki Dunamenti Tuzvedelem Zrt z siedzibą w Gööd (Węgry) podlegała konsolidacji do momentu zbycia 100% udziałów czyli do 17 sierpnia 2017 roku.

3. Założenia do kontynuacji działalności

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie istnieją żadne okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuacji działalności gospodarczej przez Grupę.

NOTA 2 - ISTOTNE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Przy sporządzaniu niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego stosowane były te same zasady rachunkowości i metody obliczeniowe, jakie Grupa stosowała przy ostatnim rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zostało zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem pozycji pochodnych instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej.

Dane finansowe w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wykazane zostały w tysiącach złotych (tys. PLN), chyba że w konkretnych sytuacjach podane zostały z większą dokładnością.

Waluta funkcjonalna jest zgodna z walutą lokalną kraju, w którym znajduje się dany podmiot Grupy. Obecnie jednostki grupy działają na terenie Polski, Czech, Słowacji, Hiszpanii, Ukrainy, Rumunii, Federacji Rosyjskiej oraz Węgier. Walutą funkcjonalną i prezentacji jednostki dominującej jest Złoty Polski (PLN).

1. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego i oświadczenie o zgodności

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy „MERCOR” S.A. obejmujące rok zakończony 31 marca 2019 zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską. W szczególności, niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe została sporządzone z uwzględnieniem zmian do standardu MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” w zakresie ujawnień. Grupa dokonała modyfikacji zakresu i formatu ujawnień, które dotyczyły:

- **kwestii istotności** – nieistotne ujawnienia nie zostały zaprezentowane, nawet jeżeli stanowiły część wymogu danego standardu,
- **agregacji lub dezagregacji wybranych pozycji** – w celu zwiększenia przejrzystości i użyteczności sprawozdania finansowego,
- **zasad rachunkowości** – zaprezentowane zostały te zasady, które mają istotny wpływ na prezentację efektów działalności i sytuację finansową Grupy.

2. Nowe standardy i interpretacje nie zastosowane w niniejszym sprawozdaniu finansowym

Efekt zastosowania nowych standardów rachunkowości i zmian polityki rachunkowości

Zasady (polityka) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok kończący się 31 marca 2019r. są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzeniu rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za poprzedni rok obrotowy, z wyjątkiem zmian opisanych poniżej.

Zastosowano takie same zasady dla okresu bieżącego i porównywalnego.

Aktualnie istnieją trzy regulacje nie zatwierdzone przez EU, gdyż procesy przyjęcia MSSF 14 i zmian MSSF 10 i MSR 28 zostały wstrzymane.

SpGrupaółka nie dokonała korekty prezentacyjnej danych porównywalnych za poprzedni rok obrotowy.

Zmiany wynikające ze zmian MSSF

Od początku roku obrotowego obowiązują następujące nowe lub zmienione standardy oraz interpretacje wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej.

- **MSSF 9 „Instrumenty finansowe”**

MSSF 9 „Instrumenty finansowe” zastąpił dotychczasowy MSR 39. Standard ten wprowadził jeden model przewidujący tylko dwie kategorie klasyfikacji aktywów finansowych: wyceniane wg wartości godziwej i wyceniane wg zamortyzowanego kosztu. Klasyfikacja dokonywana jest na moment początkowego ujęcia i zależna od przyjętego przez jednostkę modelu zarządzania instrumentami finansowymi oraz charakterystyki umownych przepływów pieniężnych z tych instrumentów. Ponadto MSSF 9 wprowadza nowy model w zakresie ustalania odpisów aktualizujących – model oczekiwanych strat kredytowych.

W odniesieniu do Grupy zastosowanie MSSF 9 spowodowało zmianę podejścia do szacowania utraty wartości aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu. Wysokość odpisów aktualizujących należności handlowe jest zgodna z wielkością ustaloną zgodnie z wymogami MSSF 9, tj. wg modelu oczekiwanej straty. Oszacowanie ściągальności należności ustalono na podstawie przeszłych danych historycznych, gdyż kwota należności zawiera grupę rozproszonych pozycji, które można zagregować na bazie podobieństwa ryzyka kredytowego oraz zachowania klientów w przyszłości.

W związku ze sporym rozproszeniem klientów, wykazujących brak dominującej przewagi w strukturze przychodów i należności, nie tworzono odrębnego portfela klientów do analizy, uznając jednorodność grupy należności. Szacując wpływ MSSF 9 na sprawozdanie finansowe, Grupa podjęła decyzję o wdrożeniu standardu MSSF 9 bez korygowania danych porównawczych, z uwagi na fakt, że analiza korekt związana z dostosowaniem do MSSF 9 nie wykazała poziomu istotności zmieniającego w sposób istotny prezentację odpisów na należności handlowe.

- **MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”**

MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” zastąpił MSR 18 i MSR 11 oraz odpowiednia interpretacje. Zasady przewidziane w MSSF 15 dotyczą wszystkich umów skutkujących przychodami. Fundamentalną zasadą nowego standardu jest ujmowanie przychodów w momencie transferu kontroli nad towarami lub usługami na rzecz klienta, w wysokości ceny transakcyjnej. Wszelkie towary lub usługi sprzedawane w pakietach, które da się wyodrębnić w ramach pakietu, należy ujmować oddzielnie, ponadto wszelkie upusty i rabaty dotyczące ceny transakcyjnej należy co do zasady alokować do poszczególnych elementów pakietu. W przypadku, gdy wysokość przychodu jest zmienna, zgodnie z nowym standardem kwoty zmienne są zaliczane do przychodów, o ile istnieje duże prawdopodobieństwo, że w przyszłości nie nastąpi odwrócenie ujęcia przychodu w wyniku przeszacowania wartości. Ponadto, zgodnie z MSSF 15, koszty poniesione w celu pozyskania i zabezpieczenia kontraktu z klientem należy aktywować i rozliczać w czasie przez okres konsumowania korzyści z tego kontraktu.

Grupa zastosowała zasady MSSF 15 z uwzględnieniem modelu 5 kroków w odniesieniu do analizy dotyczącej ujmowania przychodów z umów z klientami. Zmiana modelu rozpoznawania przychodów nie wpłynęła na wartości wykazywane w sprawozdaniu finansowym.

- **Objaśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”.**

Dostarczają dodatkowych informacji i wyjaśnień dotyczących głównych założeń przyjętych w MSSF 15, m. in. Na temat identyfikacji osobnych obowiązków, ustalenia czy jednostka pełni rolę pośrednika (agenta), czy też jest głównym dostawcą dóbr i usług (principal) oraz sposobu ewidencji przychodów z tytułu licencji. Oprócz dodatkowych objaśnień, wprowadzono także zwolnienia i uproszczenia dla jednostek stosujących nowy standard po raz pierwszy.

- **Zmiany w MSSF 2: Klasyfikacja i wycena transakcji płatności na bazie akcji**

Zmiany w MSSF 2 zostały opublikowane w dniu 20 czerwca 2016 roku i mają one zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później. Celem zmian w standardzie było doprecyzowanie sposobu ujmowania niektórych rodzajów transakcji płatności na bazie akcji.

- **Zmiany w MSSF 4: Zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” w MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” opublikowane w dniu 12 września 2016 roku.**

Mają one zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później.

- **KIMSF 22 Transakcje w walucie obcej a wynagrodzenie zaliczkowe**

Nowa interpretacja została opublikowana w dniu 8 grudnia 2016 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później. Celem interpretacji jest wskazanie w jaki sposób określić datę transakcji dla celów ustalenia właściwego kursu (do przeliczeń) transakcji zawartej w walucie obcej w sytuacji, gdy jednostka płaci lub otrzymuje zaliczkę w walucie obcej.

- **Zmiana w MSR 40 Przeniesienie nieruchomości inwestycyjnych**

Zmiana w MSR 40 została opublikowana w dniu 8 grudnia 2016 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później. Jej celem jest doprecyzowanie, że przeniesienie nieruchomości z lub do nieruchomości inwestycyjnych może nastąpić wtedy, i tylko wtedy, gdy nastąpiła zamiana sposobu użytkowania nieruchomości.

- **Zmiany do różnych standardów wynikające z corocznego przeglądu Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (Annual Improvements 2014-2016)**

W dniu 8 grudnia 2016 roku w wyniku dokonanego przeglądu MSSF wprowadzono drobne poprawki do następujących 3 standardów:

- MSSF 1 *Śródroczna sprawozdawczość finansowa*, w zakresie usunięcia kilku zwolnień przewidzianych w tym standardzie, które nie mają już zastosowania,
- MSSF 12 *Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach*, w zakresie doprecyzowania wymogów odnośnie ujawnień informacji na temat udziałów niezależnie od tego czy są one traktowane jako przeznaczone do sprzedaży, przekazania w formie dywidendy i działalność zaniechana, czy też nie,
- MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach*, w zakresie momentu, w którym jednostki o charakterze inwestycyjnym (np. venture capital) mogą zdecydować o wyborze sposobu wyceny udziałów w jednostkach stowarzyszonych lub wspólnych przedsięwzięciach w wartości godziwej, a nie metodą praw własności.

Mają one zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. (za wyjątkiem poprawek do MSSF 12, które obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 r. lub później) lub później.

Standardy nieobowiązujące (Nowe standardy i interpretacje)

W niniejszym sprawozdaniu finansowym Grupa nie zdecydowała o wcześniejszym zastosowaniu opublikowanych standardów lub interpretacji przed ich datą wejścia w życie.

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie na dzień bilansowy:

- **MSSF 14 *Regulatory Deferral Accounts***

Nowy standard został opublikowany w dniu 30 stycznia 2014 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później. Nowy standard ma charakter przejściowy w związku z toczącymi się pracami RMSR nad uregulowaniem sposobu rozliczania operacji w warunkach regulacji cen. Standard wprowadza zasady ujmowania aktywów i zobowiązań powstałych w związku z transakcjami o cenach regulowanych w przypadku gdy jednostka podejmie decyzję o przejściu na MSSF.

- **MSSF 16 *Leasing***

Nowy standard został opublikowany w dniu 13 stycznia 2016 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później i dozwolone jest jego wcześniejsze zastosowanie (ale pod warunkiem równoczesnego zastosowania MSSF 15). Standard zastępuje dotychczasowe regulacje dotyczące leasingu (m.in. MSR 17) i diametralnie zmienia podejście do umów leasingowych o różnym charakterze, nakazując leasingobiorcą wykazywanie w bilansach aktywów i zobowiązań z tytułu zawartych umów leasingowych, niezależnie od ich rodzaju.

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie standardu.

Grupa zdecydowała o wdrożeniu standardu MSSF 16 z dniem 1 kwietnia 2019 roku, retrospektywnie (tzw. zmodyfikowane podejście retrospektywne), w efekcie czego dane porównawcze za rok zakończony 31 marca 2019 nie zostaną przekształcone.

Grupa dokonała analizy istotnych umów leasingu operacyjnego, najmu, dzierżawy oraz [prawa wieczystego użytkowania gruntów i określiła, które umowy spełnią definicję leasingu wg MSSF 16. Grupa skorzystała ze zwolnień wymienionych w standardzie dla umów krótkoterminowych (poniżej 12 miesięcy) oraz umów o niskiej wartości. Wszystkie umowy, których data zakończenia umowy nie została określona, a okres ich wypowiedzenia jest krótszy niż 12 miesięcy, zostały potraktowane jako krótkoterminowe.

Grupa jest w trakcie procesu szacowania wartości w zakresie powyższych zmian, a wartość tych szacunków może ulec zmianie.

Ujęcie aktywów z tytułu prawa do użytkowania

W dniu pierwszego zastosowania Grupa ujmuje składnik aktywów z tytułu użytkowania, w przypadku leasingów wcześniej sklasyfikowanych jako leasingi operacyjne zgodnie z MSR 17, wyceniając składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania w kwocie równej zobowiązaniu z tytułu leasingu, skorygowanej o kwoty wszelkich przedpłat lub naliczonych opłat leasingowych odnoszących się do tego leasingu, ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej bezpośrednio sprzed dnia pierwszego zastosowania.

Zgodnie z nowym standardem, aktywa z tytułu prawa do użytkowania po dacie przejścia wycenia się według kosztu. Koszt składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania obejmuje:

- kwotę początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu,
- wszelkie opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia lub przed tą datą, pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe,
- początkowe koszty bezpośrednie poniesione przez leasingobiorcę w związku z zawarciem umowy leasingu.

Prawo do użytkowania składnika aktywów jest traktowane podobnie jak inne aktywa niefinansowe i odpowiednio amortyzowane.

Spółka rozważa prezentację prawa do użytkowania aktywów w pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej obejmującej również składniki aktywów stanowiące jej własność, tak jak składniki aktywów użytkowane na podstawie aktualnie obowiązujących umów leasingu finansowego zgodnie z MSR 17.

Ujęcie zobowiązań z tytułu leasingu

Po przyjęciu MSSF 16 Grupa będzie ujmowała w dniu pierwszego zastosowania zobowiązanie z tytułu leasingu w przypadku leasingów wcześniej sklasyfikowanych jako leasingi operacyjne zgodnie z MSR 17, wycenione w wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty. Dla potrzeb ujawnień dotyczących wpływu implementacji MSSF 16 zastosowano dyskontowanie przy użyciu krańcowej stopy procentowej. Na datę początkowego ujęcia opłaty leasingowe zawarte w wycenie zobowiązania z tytułu leasingu obejmują następujące rodzaje opłat za prawo do użytkowania bazowego składnika aktywów przez okres trwania leasingu:

- stałe opłaty leasingowe pomniejszone o wszelkie należne zachęty leasingowe,
- zmienne opłaty leasingowe uzależnione od indeksów rynkowych,
- kwoty których zapłaty oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej przedmiotu leasingu,
- cenę wykonania opcji kupna, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że zostanie ona zrealizowana,
- płatności kar umownych za wypowiedzenie leasingu jeżeli okres leasingu odzwierciedla wykorzystanie przez leasingobiorcę opcji wypowiedzenia umowy.

Zastosowanie szacunków

Wdrożenie MSSF 16 wymaga dokonania pewnych szacunków i wyliczeń, które mają wpływ na wycenę zobowiązań z tytułu leasingu finansowego oraz aktywów z tytułu prawa do użytkowania. Obejmują one m. in.:

- ustalenie umów objętych MSSF 16,
- ustalenie okresu obowiązywania umów (w tym dla umów z nieokreślonym terminem lub z możliwością przedłużenia),
- ustalenie stopy procentowej stosowanej do dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych,
- ustalenie stawki amortyzacyjnej.

Wpływ zastosowania MSSF na bilans otwarcia na dzień 01.04.2019 jako aktywo z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązania z tytułu umów leasingowych wstępnie oszacowano na kwotę 12,5 mln zł. Oszacowane wartości w dalszym ciągu są przedmiotem analiz, a ich końcowa wartość może ulec zmianie.

Wpływ implementacji MSSF 16 na ujęcie dodatkowych zobowiązań finansowych i odnośnych aktywów z tytułu prawa do użytkowania został oszacowany na podstawie obowiązujących umów na dzień 1 kwietnia 2019 roku. W wyniku wdrożenia MSSF 16 na dzień 1 kwietnia 2019 roku Grupa szacuje iż nastąpi wzrost wartości aktywów w kwocie 7,8 mln zł oraz wzrost wartości zobowiązań w kwocie 7,8 mln zł. Oszacowane wartości w dalszym ciągu są przedmiotem analiz, a ich końcowa wartość może ulec zmianie.

- **MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe**

Nowy standard został opublikowany w dniu 18 maja 2017 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub później. Dozwolone jest jego wcześniejsze zastosowanie (pod warunkiem równoczesnego zastosowania MSSF 15 i MSSF 9). Standard zastępuje dotychczasowe regulacje dotyczące umów ubezpieczeniowych (MSSF 4).

- **Zmiany w MSSF 10 i MSR 28: Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem**

Zmiany w MSSF 10 i MSR 28 zostały opublikowane w dniu 11 września 2014 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później (termin wejścia w życie obecnie został odroczone bez wskazania daty początkowej). Zmiany doprecyzowują rachunkowość transakcji, w których jednostka dominująca traci kontrolę nad jednostką zależną, która nie stanowi „biznesu” zgodnie z definicją określoną w MSSF 3 „Połączenia jednostek”, w drodze sprzedaży wszystkich lub części udziałów w tej jednostce zależnej do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia ujmowanego metodą praw własności.

Grupa zastosuje zmiany w standardach nie wcześniej niż z dniem ustalonym przez Unię Europejską jako data wejścia w życie tego standardu. Aktualnie Komisja Europejska postanowiła odroczyć formalną procedurę zatwierdzenia zmienionych standardów.

- **KIMSF 23 Niepewność w zakresie sposobów ujmowania podatku dochodowego**

Nowa interpretacja została opublikowana w dniu 7 czerwca 2017 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później. Celem interpretacji jest wskazanie w jaki sposób ująć w sprawozdaniach finansowych podatek dochodowy w przypadkach, gdy istniejące przepisy podatkowe mogą pozostawiać pole do interpretacji i różnicy zdań pomiędzy jednostką i organami podatkowymi.

- **Zmiana w MSSF 9: *Przedpłaty z ujemną rekompensatą***

Zmiana w MSSF 9 została opublikowana w dniu 12 października 2017 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później. Jej celem jest wskazanie zasad wyceny dla aktywów finansowych, które mogą zostać spłacone wcześniej na podstawie warunków umownych i, formalnie, mogłyby nie spełniać wymogów testu „płatność wyłącznie kapitału i odsetek”, co wykluczałoby ich wycenę w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

- **Zmiana w MSR 28: *Długoterminowe udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach***

Zmiana w MSR 28 została opublikowana w dniu 12 października 2017 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później. Jej celem jest wskazanie zasad wyceny dla udziałów w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach w sytuacji, gdy nie są one wyceniane metodą praw własności.

Zmiany do różnych standardów wynikające z corocznego przeglądu Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (*Annual Improvements 2015-2017*)

W dniu 12 grudnia 2017 roku w wyniku dokonanego przeglądu MSSF wprowadzono drobne poprawki do następujących standardów:

- MSSF 3 *Połączenia jednostek*, w zakresie doprecyzowania, że w momencie objęcia kontroli jednostka ponownie wycenia posiadane udziały we wspólnym działaniu,

- MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne*, w zakresie doprecyzowania, że w momencie objęcia współkontroli jednostka nie wycenia ponownie posiadanych udziałów we wspólnym działaniu,

- MSR 12 *Podatek dochodowy*, wskazując, że wszelkie podatkowe konsekwencje wypłat dywidend należy ujmować w taki sam sposób.

- MSR 23 *Koszty finansowania zewnętrznego*, nakazując zaliczać do źródeł finansowania o charakterze ogólnym również te kredyty i pożyczki, które pierwotnie służyły finansowaniu powstających aktywów – od momentu, gdy aktywa są gotowe do wykorzystania zgodnie z zamierzonym celem (użytkowanie lub sprzedaż).

Mają one zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r. lub później.

- **Zmiany w MSR 19: *Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie programu***

Zmiany w MSR 19 zostały opublikowane w dniu 7 lutego 2018 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później. Zmiany dotyczą sposobu ponownej wyceny programów zdefiniowanych świadczeń w przypadku, gdy ulegają one zmianie. Zmiany w standardzie oznaczają, że w przypadku ponownej wyceny aktywa/zobowiązania netto z tytułu danego programu należy zastosować zaktualizowane założenia w celu określenia bieżącego kosztu zatrudnienia i kosztów odsetek dla okresów po zmianie programu. Do tej pory, MSR 19 tego nie wyjaśniał precyzyjnie.

- **Zmiana w MSSF 3 *Połączenia jednostek***

Zmiana w MSSF 3 została opublikowana w dniu 22 października 2018 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub później.

Celem zmiany było doprecyzowanie definicji przedsięwzięcia (ang. *business*) i łatwiejsze odróżnienie przejęć „przedsięwzięć” od grup aktywów dla celów rozliczenia połączeń.

- **Zmiany w MSR 1 i MSR 8: *Definicja określenia „istotny”***

Zmiany w MSR 1 i MSR 8 zostały opublikowane w dniu 31 października 2018 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub później.

Celem zmian było doprecyzowanie definicji „istotności” i ułatwienie jej stosowania w praktyce.

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych standardów, interpretacji oraz zmian do nich, które na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania przez kraje UE:

- MSSF 14 *Regulatory Deferral Accounts* opublikowany w dniu 30 stycznia 2014 roku (wstrzymany proces przyjęcia do stosowania przez kraje UE),
- MSSF 17 *Umowy ubezpieczeniowe*, opublikowany w dniu 18 maja 2017,
- Zmiany w MSSF 10 i MSR 28: *Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem* opublikowane w dniu 11 września 2014 roku (wstrzymany proces przyjęcia do stosowania przez kraje UE),
- Zmiana w MSR 28: *Długoterminowe udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach*, opublikowana 12 października 2017 roku,
- Zmiany do różnych standardów wynikające z corocznego przeglądu Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (*Annual Improvements 2015-2017*) opublikowane w dniu 12 grudnia 2017 roku,
- Zmiany w MSR 19: *Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie programu* opublikowane w dniu 7 lutego 2018 roku.
- Zmiana w MSSF 3 *Połączenia jednostek* opublikowana w dniu 22 października 2018 roku,
- Zmiany w MSR 1 i MSR 8: *Definicja określenia „istotny”* opublikowane w dniu 31 października 2018 roku

Grupa postanowiła nie korzystać z możliwości wcześniejszego zastosowania powyższych standardów, zmian do standardów i interpretacji.

3. Szacunki Zarządu

Sporządzając niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe, Zarząd jednostki dominującej wykorzystywał szacunki, oparte na pewnych założeniach i osądach. Szacunki te mają wpływ na przyjęte zasady oraz prezentowane wartości aktywów, zobowiązań oraz przychodów i kosztów.

Szacunki oraz związane z nimi założenia leżące u ich podstaw opierają się na doświadczeniu historycznym oraz analizie różnorodnych czynników, które są uznawane za racjonalne w danych okolicznościach, a ich wyniki stanowią podstawę profesjonalnego osądu co do wartości poszczególnych pozycji, których dotyczą.

W niektórych istotnych kwestiach Zarząd jednostki dominującej opiera się na opiniach niezależnych ekspertów.

W związku z charakterem oszacowań i przyjętych założeń dotyczących przyszłości, uzyskane w ten sposób oszacowania księgowe z definicji mogą nie pokrywać się z faktycznymi rezultatami. Szacunki oraz założenia

w nich przyjęte podlegają bieżącej weryfikacji. Zmiana szacunków księgowych jest rozpoznawana w okresie,

w którym zostały one zmienione, jeśli dotyczą wyłącznie tego okresu lub także w okresach kolejnych.

Oszacowania i założenia, które niosą ze sobą ryzyko obejmują:

a) rezerwy na świadczenia pracownicze

W zakresie świadczeń pracowniczych Grupa nie jest stroną żadnych porozumień płacowych ani zbiorowych układów pracy. Grupa nie posiada także programów emerytalnych zarządzanych bezpośrednio przez Grupę lub przez fundusze zewnętrzne. Koszty świadczeń pracowniczych obejmują wynagrodzenia płatne zgodnie z warunkami zawartych umów o pracę z poszczególnymi pracownikami oraz koszty świadczeń emerytalnych (odprawa emerytalna) wypłacone pracownikom zgodnie z przepisami prawa, po okresie zatrudnienia. Zobowiązania z tytułu krótkoterminowych świadczeń pracowniczych wyceniane są na zasadach ogólnych. Świadczenia długoterminowe szacowane są na podstawie metod aktuarialnych. Zastosowanie tych metod wymaga przyjęcia wielorakich założeń, w tym odpowiednich stóp dyskontowych oraz założeń demograficznych. Opis założeń do szacunków związanych z przyszłymi świadczeniami pracowniczymi wskazany jest w Nocie 20 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

b) oszacowanie związane z przeprowadzeniem dorocznego testu na utratę wartości firmy

Grupa przeprowadza na koniec każdego roku obrotowego test na utratę wartości firmy. W celu przeprowadzenia testu pod kątem możliwej utraty wartości, wartość firmy alokowana jest do ośrodków wypracowujących środki pieniężne. Wartość odzyskiwalną ustala się na podstawie wyliczeń jako wyższą z dwóch: wartość użytkową lub wartość godziwą pomniejszoną o koszty sprzedaży. Wyliczenia te wymagają wykorzystania szacunków odnośnie projekcji przepływów pieniężnych w kolejnym roku obrotowym oraz przewidywanego rozwoju rynku w latach późniejszych. Z uwagi na dużą zmienność koniunktury w branży, w której działa Grupa, może nastąpić sytuacja, w której rzeczywiste przepływy mogą się istotnie różnić od tych prognozowanych przez Grupę. Opis założeń do przeprowadzonych testów na utratę wartości dla wartości firmy zaprezentowany jest w Nocie 11 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

c) kontrakty długoterminowe

Grupa dokonuje ustalenia stopnia zaawansowania kontraktów długoterminowych przez ustalenie proporcji dotychczas poniesionych kosztów danego projektu do całkowitych szacowanych kosztów tego projektu. Z uwagi na charakter prowadzonych projektów, a także możliwość pojawienia się nie przewidywanych wcześniej trudności związanych z realizacją projektu, może się okazać, iż rzeczywiste całkowite koszty realizacji projektu będą różniły się od dokonywanych szacunków. Zmiana szacunków całkowitych kosztów realizacji projektów może spowodować, iż ustalony na dzień kończący okres sprawozdawczy stopień zaawansowania projektu, a tym samym rozpoznany przychód, powinien być ustalony w innej wartości.

d) pozostałe

Oprócz wyżej wymienionych Grupa dokonuje okresowego (przynajmniej raz do roku na dzień kończący okres sprawozdawczy) oszacowania prawidłowości ustalenia okresów użytkowania poszczególnych składników majątku trwałego, ewentualnej wartości rezydualnej poszczególnych obiektów, jak również odpisów aktualizujących dotyczących należności oraz zapasów. Szacunki te oparte są głównie na doświadczeniu historycznym oraz analizie różnorodnych czynników wpływających na wykorzystanie posiadanego majątku oraz możliwości skonsumowania korzyści ekonomicznych w nim zawartych.

4. Istotne zasady rachunkowości

Konsolidacja - Jednostki zależne

Jednostki zależne to wszelkie jednostki (w tym jednostki specjalnego przeznaczenia), w odniesieniu do których Grupa ma zdolność kierowania ich polityką finansową i operacyjną w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych z jej działalności, co zwykle towarzyszy posiadaniu większości ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Przy dokonywaniu oceny, czy Grupa kontroluje daną jednostkę, uwzględnia się istnienie i wpływ potencjalnych praw głosu, które w danej chwili można zrealizować lub zamienić.

Przejęcie jednostek zależnych przez Grupę rozlicza się metodą nabycia. Koszt przejęcia ustala się jako wartość godziwą przekazanych aktywów, wyemitowanych instrumentów kapitałowych oraz zobowiązań zaciągniętych lub przejętych na dzień wymiany. Możliwe do zidentyfikowania aktywa nabyte oraz zobowiązania i zobowiązania warunkowe przejęte w ramach połączenia jednostek gospodarczych wycenia się początkowo według ich wartości godziwej na dzień przejęcia, niezależnie od wielkości ewentualnych udziałów niesprawujących kontroli. Nadwyżkę kosztu przejęcia nad wartością godziwą udziału Grupy w możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywach netto ujmuje się jako wartość firmy. Wartość firmy nie podlega amortyzacji, ale jest poddawana corocznie testowi na utratę wartości.

Jeżeli koszt przejęcia jest niższy od wartości godziwej aktywów netto przejętej jednostki zależnej, różnicę ujmuje się bezpośrednio przez wynik finansowy.

Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia przejęcia nad nimi kontroli. Transakcje, rozrachunki i niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy Spółkami Grupy są eliminowane. Niezrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przez przekazany składnik aktywów.

Wycena - Jednostki stowarzyszone

Jednostki stowarzyszone to wszelkie jednostki, na które Grupa wywiera znaczący wpływ, lecz których nie kontroluje, co zwykle towarzyszy posiadaniu od 20 do 50 % ogólnej liczby głosów w organach stanowiących.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych ujmuje się metodą praw własności i wycenia początkowo według ceny nabycia. Inwestycja w jednostkach stowarzyszonych obejmuje określoną w dniu nabycia wartość firmy.

Nie zrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy Grupą, a jej jednostkami stowarzyszonymi eliminuje się proporcjonalnie do udziału Grupy w jednostkach stowarzyszonych. Nie zrealizowane straty również są eliminowane, chyba że transakcja dostarcza dowodów na wystąpienie utraty wartości przekazywanego składnika aktywów.

Wartości niematerialne

Wartości niematerialne obejmują aktywa Grupy, które nie posiadają postaci fizycznej, są identyfikowalne oraz które można wiarygodnie wycenić, a które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych.

Wartości niematerialne ujmowane są na dzień początkowego ujęcia w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Wartości niematerialne powstałe na skutek prowadzenia prac rozwojowych, ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po spełnieniu następujących warunków:

- z technicznego punktu widzenia istnieje możliwość ukończenia składnika wartości niematerialnych, tak aby nadawał się do sprzedaży lub użytkowania,
- istnieje możliwość udowodnienia zamiaru ukończenia składnika oraz jego użytkowania i sprzedaży,
- składnik będzie zdolny do użytkowania lub sprzedaży,
- znany jest sposób, w jaki składnik będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne,
- zapewnione zostaną środki techniczne oraz finansowe konieczne do ukończenia prac rozwojowych oraz jego użytkowania i sprzedaży,
- istnieje możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych.

Nakłady poniesione w okresie prowadzenia prac badawczych oraz nakłady nie spełniające w/w warunków ujmowane są jako koszty w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w dacie ich poniesienia.

Grupa traktuje nadane prawa wieczystego użytkowania jako leasing operacyjny. W przypadku nabycia takich praw na rynku wtórnym prezentowane są one jako wartości niematerialne i amortyzowane w okresie przewidywanego ich użytkowania.

Amortyzacja wartości niematerialnych odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Grupa nie posiada wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania, za wyjątkiem wartości firmy, która nie jest amortyzowana. Dla celów amortyzacji wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania stosowana jest metoda amortyzacji liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników wartości niematerialnych są następujące:

Licencje na oprogramowanie	od 2 do 10 lat
Prace rozwojowe	od 2 do 20 lat

Wartości niematerialne poddawane są testowi na utratę wartości, jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości, przy czym dla wartości niematerialnych w okresie ich realizacji ewentualna utrata wartości określana jest na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy. Skutki utraty wartości dla pozycji wartości niematerialnych jak również ich amortyzacji odnoszone są w koszty działalności operacyjnej.

Na dzień kończący okres sprawozdawczy wartości niematerialne wyceniane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia po pomniejszeniu o dokonane odpisy aktualizujące oraz ewentualne odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują środki trwałe i nakłady na środki trwałe w budowie, które Grupa zamierza wykorzystywać w swojej działalności oraz na potrzeby administracyjne w okresie dłuższym niż 1 rok, które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych. Nakłady na rzeczowe trwałe obejmują poniesione nakłady inwestycyjne na przyszłe dostawy maszyn, urządzeń i usług związanych z wytworzeniem środków trwałych.

Rzeczowe aktywa trwałe oraz środki trwałe w budowie ujmowane są pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Rzeczowe aktywa trwałe obejmują istotne specjalistyczne części zamienne, które funkcjonują jako element środka trwałego. Jako odrębne pozycje rzeczowych aktywów trwałych ujmowane są także istotne komponenty, również o charakterze niematerialnym.

Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych, w tym komponentów i specjalistycznych części zamiennych, odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Dla celów amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych stosowana jest metoda amortyzacji liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników rzeczowych aktywów trwałych są następujące:

Budynki i budowle	od 10 do 45 lat
Maszyny i urządzenia	od 3 do 10 lat
Środki transportu	od 4 do 7 lat
Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	od 3 do 10 lat

Grunty własne nie podlegają amortyzacji.

Rzeczowe aktywa trwałe oraz aktywa trwałe w budowie poddawane są testowi na utratę wartości, jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości, przy czym dla aktywów trwałych w budowie w okresie ich realizacji ewentualna utrata wartości określana jest na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy. Skutki utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów trwałych w budowie odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne.

Na dzień kończący okres sprawozdawczy rzeczowe aktywa trwałe oraz aktywa trwałe w budowie wyceniane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonego o dokonane odpisy amortyzacyjne oraz ewentualne odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Aktywa finansowe

Grupa klasyfikuje aktywa finansowe do jednej z kategorii: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, pożyczki udzielone i należności własne, aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży. Klasyfikacja poszczególnych aktywów finansowych uzależniona jest od przeznaczenia aktywa finansowego oraz intencji Zarządu. Zarząd określa powyższą klasyfikację w momencie początkowego ujęcia danego aktywa oraz w uzasadnionych przypadkach dokonuje odpowiedniej reklasyfikacji w okresach kolejnych, za wyjątkiem reklasyfikacji aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej poprzez wynik finansowy.

a. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do tej kategorii zaliczane są aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa finansowe wyznaczone do wyceny w wartości godziwej w momencie ich pierwotnego ujęcia. Aktywa finansowe klasyfikowane są do tej kategorii, jeżeli przeznaczone są do sprzedaży w krótkim okresie. Do kategorii aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu klasyfikuje się także instrumenty pochodne, chyba że związane są z rachunkowością zabezpieczeń.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy ujmowane są początkowo w wartości godziwej, zaś koszty transakcji ujmowane są bezpośrednio w wyniku finansowym. Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej odnoszone są na wynik finansowy w okresie, w którym powstały. Aktywa te są usuwane ze sprawozdania z sytuacji finansowej, kiedy prawa do otrzymania korzyści z danego aktywa wygasły lub zostały przekazane, a Grupa przekazała praktycznie wszystkie korzyści i ryzyka związane z aktywem.

Aktywa w tej kategorii prezentowane są jako aktywa bieżące, kiedy przeznaczone są do obrotu lub ich sprzedaż spodziewana jest w ciągu 12 miesięcy od dnia kończącego okres sprawozdawczy.

b. Pożyczki udzielone i należności

Pożyczki udzielone i należności są aktywami finansowymi niebędącymi instrumentami finansowymi, o określonej lub możliwej do określenia wielkości płatności, które nie są notowane na aktywnym rynku i nie zostały nabyte z intencją przeznaczenia do sprzedaży.

Pożyczki udzielone i należności ujmowane są początkowo w wartości godziwej łącznie z kosztami transakcji. Na dzień kończący okres sprawozdawczy kategoria ta wyceniana jest według zamortyzowanego kosztu na bazie efektywnej stopy procentowej. Aktywa te są usuwane ze sprawozdania z sytuacji finansowej, kiedy prawa do otrzymania korzyści z danego aktywa wygasły lub zostały przekazane, a Grupa przekazała praktycznie wszystkie korzyści i ryzyka związane z aktywem.

Aktywa w tej kategorii wykazywane są jako aktywa bieżące, chyba że ich wymagalność przekracza 12 miesięcy od dnia kończącego okres sprawozdawczy, kiedy prezentowane są jako aktywa trwałe.

c. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

Do aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności klasyfikowane są aktywa finansowe o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Grupa zamierza i jest w stanie utrzymać w posiadaniu do upływu terminu wymagalności, z wyjątkiem udzielonych pożyczek i należności.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności ujmowane są początkowo w wartości godziwej łącznie z kosztami transakcji, chyba że są one nieistotne. Na dzień kończący okres sprawozdawczy kategoria ta wyceniana jest według zamortyzowanego kosztu na bazie efektywnej stopy procentowej. Aktywa te są usuwane ze sprawozdania z sytuacji finansowej, kiedy prawa do otrzymania korzyści z danego aktywa wygasły lub zostały przekazane, a Grupa przekazała praktycznie wszystkie korzyści i ryzyka związane z aktywem.

Aktywa w tej kategorii wykazywane są jako aktywa bieżące, chyba że ich wymagalność przekracza 12 miesięcy od dnia kończącego okres sprawozdawczy kiedy prezentowane są jako aktywa trwałe.

d. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży Grupa zalicza wszelkie aktywa finansowe niebędące: pożyczkami udzielonymi i należnościami, aktywami finansowymi utrzymywanymi do upływu terminu wymagalności oraz aktywami finansowymi wycenianymi do wartości godziwej przez wynik finansowy. Do aktywów dostępnych do sprzedaży zalicza się w szczególności udziały w innych podmiotach niebędących podmiotami powiązаныmi, których Grupa nie przeznaczyła do sprzedaży w krótkim terminie i które nie podlegają konsolidacji.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży ujmowane są początkowo w wartości godziwej łącznie z kosztami transakcji. Na dzień kończący okres sprawozdawczy kategoria ta wyceniana jest według wartości godziwej.

Przychody z odsetek dotyczące aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmowane są w wyniku finansowym według efektywnej stopy procentowej. Dywidendy dotyczące aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów kiedy prawa do otrzymania płatności przez Grupę zostały ustalone. Wszystkie inne zmiany w wartości godziwej ujmowane są w kapitale własnym. W momencie sprzedaży tych aktywów lub ich wygaśnięcia skutki ich wyceny ujęte w kapitale własnym rozpoznaje się w wyniku finansowym.

Aktywa te są usuwane ze sprawozdania z sytuacji finansowej, kiedy prawa do otrzymania korzyści z danego aktywa wygasły lub zostały przekazane, a Grupa przekazała praktycznie wszystkie korzyści i ryzyka związane z aktywem.

Aktywa w tej kategorii wykazywane są jako aktywa bieżące, chyba że ich wymagalność przekracza 12 miesięcy od dnia kończącego okres sprawozdawczy kiedy prezentowane są jako aktywa trwałe.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Kategoria ta obejmuje dwie grupy zobowiązań: zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz zobowiązania finansowe wyznaczone w momencie ich początkowego jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu są to zobowiązania, które: zostały zaciągnięte głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie lub są częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie, i dla których można potwierdzić generowanie krótkoterminowych zysków lub też stanowią instrumenty pochodne.

W Grupie do zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy należą przede wszystkim instrumenty pochodne (Spółka nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń) o ujemnej wartości godziwej. Zobowiązania zaliczone do zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej wyceniane są na koniec każdego okresu sprawozdawczego w wartości godziwej a wszelkie

zyski lub straty odnoszone są w przychody lub koszty finansowe. Wyceny instrumentów pochodnych w wartości godziwej dokonuje się na koniec okresu sprawozdawczego w oparciu o wyceny przeprowadzone przez banki realizujące transakcje. Wartość godziwą instrumentów dłużnych stanowią przyszłe przepływy pieniężne zdyskontowane bieżącą rynkową stopą procentową właściwą dla podobnych instrumentów.

Instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne są ujmowane i wyceniane na dzień kończący okres sprawozdawczy w wartości godziwej. Grupa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń. W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupa stosowała transakcje terminowe typu forward w celu minimalizowania ryzyka walutowego.

Zapasy

Zapasy są aktywami, przeznaczonymi do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będącymi w trakcie produkcji przeznaczonej na sprzedaż oraz mającymi postać materiałów lub surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług. Zapasy obejmują materiały, towary, produkty gotowe oraz produkcję w toku.

Materiały i towary wycenia się pierwotnie w cenach zakupu. Na dzień kończący okres sprawozdawczy wycena materiałów i towarów odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny, tzn. kategorie te wyceniane są według ceny zakupu lub ceny sprzedaży możliwej do uzyskania w zależności od tego, która z nich jest niższa.

Produkty gotowe oraz produkty w toku wycenia się pierwotnie na poziomie rzeczywistego kosztu wytworzenia. Na dzień kończący okres sprawozdawczy wycena produktów gotowych i produkcji w toku odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny, tzn. kategorie te wyceniane są według kosztu wytworzenia lub ceny sprzedaży możliwej do uzyskania w zależności od tego, która z nich jest niższa.

Rozchód zapasów odbywa się według cen średnioważonych. Odpisy aktualizujące dotyczące zapasów, wynikające z ostrożnej wyceny oraz odpisy aktualizujące dla pozycji zalegających, jak i ich odwrócenia, odnoszone są w pozostałe koszty i przychody operacyjne.

Należności handlowe i pozostałe

Należności ujmowane są pierwotnie w wartościach godziwych. W przypadku stosowania normalnych terminów płatności, uznanych w praktyce na rynku w transakcjach o podobnym charakterze, za wartość godziwą uznaje się ich wartość nominalną powstałą w dniu rozpoznania przychodu.

Na dzień kończący okres sprawozdawczy należności handlowe wycenia się według zamortyzowanego kosztu w oparciu o efektywną stopę procentową z zachowaniem zasad ostrożności. Wartość należności aktualizuje się, uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego.

Odpisy aktualizujące wartość należności zalicza się do pozostałych kosztów operacyjnych lub kosztów finansowych w zależności od rodzaju należności, której dotyczy odpis aktualizujący.

Należności wyrażone w walutach obcych ujmuje się w księgach i wycenia na dzień kończący okres sprawozdawczy zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie „Transakcje w walutach obcych”.

Należności z tytułu wyceny kontraktów budowlanych ujmowane są w księgach rachunkowych w wysokości przyszłych przychodów kalkulowanych w oparciu o metodę stopnia zaawansowania kosztowego, z uwzględnieniem kwot wcześniej zafakturowanych i zapłaconych. W przypadkach, gdy wartości należności nie można wiarygodnie oszacować, jest ona ujmowana w księgach rachunkowych do wysokości kosztu poniesionego na dany projekt, co do którego szacunki wskazują, że da się odzyskać.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne obejmują gotówkę w kasie oraz środki pieniężne na rachunkach bankowych, w tym utrzymywane w ramach lokat bankowych. Ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują krótkoterminowe inwestycje o dużej płynności, łatwo wymienialne na określone kwoty oraz narażone na nieznaczne ryzyko zmiany wartości, w tym należne odsetki od lokat bankowych. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wyceniane są według wartości nominalnych. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wyrażone w walutach obcych ujmują się w księgach i wycenia na dzień kończący okres sprawozdawczy zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie „Transakcje w walutach obcych”. Dla celów sprawozdania z przepływów pieniężnych środki pieniężne i ich ekwiwalenty zdefiniowane są w identyczny sposób jak dla celów ujmowania w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Kredyty i pożyczki bankowe

Kredyty i pożyczki bankowe ujmowane w wartości zamortyzowanego kosztu. Wyjątkiem są kredyty udzielone w rachunku bieżącym, dla których nie są ustalone harmonogramy spłat. W przypadku tego rodzaju kredytów, koszty związane z jego uruchomieniem oraz inne opłaty obciążają koszty finansowe w okresie ich poniesienia. W pozostałych przypadkach koszty finansowe, łącznie z prowizjami płatnymi w momencie spłaty lub umorzenia oraz kosztami bezpośrednimi zaciągnięcia kredytów, ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej i zwiększają wartość księgową instrumentu z uwzględnieniem spłat dokonanych w bieżącym okresie.

Zobowiązania handlowe i pozostałe

Za zobowiązania uznaje się wynikający z przeszłych zdarzeń obowiązek wykonania świadczeń o wiarygodnie określonej wartości, które spowodują wykorzystanie już posiadanych lub przyszłych aktywów Grupy.

Zobowiązania ujmowane są pierwotnie w wartościach godziwych. W przypadku stosowania normalnych terminów płatności, uznanych w praktyce na rynku w transakcjach o podobnym charakterze, za wartość godziwą uznaje się ich wartość nominalną powstałą w dniu rozpoznania zobowiązania. Na dzień kończący okres sprawozdawczy zobowiązania wycenia się w wartości zamortyzowanego kosztu.

Do zobowiązań klasyfikowane są rozliczenia międzyokresowe kosztów. Do pozycji tych zalicza się zobowiązania przypadające do zapłaty za towary lub usługi, które zostały otrzymane lub wykonane, ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą, łącznie z kwotami należnymi pracownikom, np. z tytułu zaległych urlopów lub premii. Pomimo, iż w tych konkretnych sytuacjach konieczne jest oszacowanie kwoty lub też terminu zapłaty w/w zobowiązań, stopień niepewności jest na ogół znacząco mniejszy niż w przypadku rezerw, stąd rozliczenia te klasyfikuje się jako zobowiązania bieżące.

Zobowiązania wyrażone w walutach obcych ujmują się w księgach i wycenia na dzień kończący okres sprawozdawczy zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie „Transakcje w walutach obcych”.

Rezerwy

Rezerwy tworzone są w przypadku, kiedy na Grupie ciąży istniejący obowiązek prawny lub zwyczajowo oczekiwany, wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania, przy czym kwoty tego zobowiązania lub termin jego wymagalności nie są pewne. W przypadku gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza oraz ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Zwiększenia rezerw, opartych na metodzie dyskontowania, w związku z upływem czasu są ujmowane jako koszty finansowania zewnętrznego.

Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną w jakikolwiek sposób zwrócone, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy istnieje pewność, że zwrot ten nastąpi.

Rezerwy na koszty napraw gwarancyjnych ujmowane są w momencie sprzedaży produktów zgodnie z najlepszym szacunkiem Zarządu co do przyszłych kosztów koniecznych do poniesienia przez Grupę w okresie gwarancji. Okres gwarancji udzielanej przez Grupę na swoje wyroby najczęściej wynosi 24 miesiące. Wartość rezerw szacowana jest na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy na bazie historycznych danych o wysokości kosztów napraw gwarancyjnych.

Rezerwy na ryzyka specyficzne tworzone są jedynie w przypadkach, kiedy prawdopodobny jest wpływ korzyści ekonomicznych z jednostki, a szacunek może zostać przeprowadzony w sposób wiarygodny.

W zakresie świadczeń pracowniczych, Grupa nie jest stroną żadnych porozumień płacowych ani zbiorowych układów pracy. Grupa nie posiada także programów emerytalnych zarządzanych bezpośrednio przez Grupę lub przez fundusze zewnętrzne. Koszty świadczeń pracowniczych obejmują wynagrodzenia płatne zgodnie z warunkami zawartych umów o pracę z poszczególnymi pracownikami oraz koszty świadczeń emerytalnych (odprawa emerytalna) wypłacone pracownikom zgodnie z przepisami prawa, po okresie zatrudnienia. Zobowiązania z tytułu krótkoterminowych świadczeń pracowniczych wyceniane są na zasadach ogólnych. Świadczenia długoterminowe szacowane są na podstawie metod aktuarialnych.

Dotacje

Otrzymane dotacje ujmowane są w księgach rachunkowych jako przychody przyszłych okresów. Wraz z przyjęciem do użytkowania aktywów na wytworzenie których otrzymana została dotacja, przychód z dotacji rozliczany jest na przestrzeni okresu użytkowania aktywów.

Transakcje w walutach obcych

a. Transakcje handlowe i wycena na dzień kończący okres sprawozdawczy

Wyrażone w walutach obcych operacje gospodarcze ujmuje się w księgach rachunkowych na dzień ich przeprowadzenia odpowiednio po kursie:

- kupna lub sprzedaży walut stosowanych przez bank, z którego usług korzysta Grupa – w przypadku operacji sprzedaży lub kupna walut oraz operacji zapłaty należności lub zobowiązań,
- średnim ustalonym dla danej waluty przez Bank Narodowy na ten dzień.

Pozycje aktywów i zobowiązań wyrażone w walutach obcych wycenia się na dzień kończący okres sprawozdawczy według kursu publikowanego dla danej waluty na ten dzień przez Bank Narodowy. Różnice kursowe powstałe w wyniku rozliczenia transakcji wyrażonych w walutach obcych, jak również powstałe z wyceny bilansowej pozycji aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych i dotyczących działalności podstawowej (operacyjnej) Grupy odnosi się w koszty lub przychody finansowe.

b. Przeliczenie jednostek zagranicznych

Pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej oraz sprawozdania z całkowitych dochodów wszystkich jednostek Grupy, których waluta funkcjonalna jest inna niż waluta funkcjonalna jednostki dominującej przeliczane są i ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym według następujących zasad:

- aktywa i zobowiązania ujęte na dzień kończący okres sprawozdawczy są przeliczane po kursie zamknięcia publikowanym przez Narodowy Bank Polski,
- przychody i koszty ujęte w rachunku zysków i strat przeliczane są po kursie będącym średnią wartością kursów średnich publikowanych przez Narodowy Bank Polski,
- wszystkie różnice kursowe powstające z powyższego przeliczenia ujmowane są jako składnik kapitałów własnych.

W przypadku sprzedaży jednostki zależnej różnice kursowe ujęte na kapitale własnym ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako część zysku (straty) na sprzedaży jednostki zależnej.

Wartość firmy oraz skutki wyceny do wartości godziwej na dzień nabycia jednostki zależnej traktowane są jako elementy aktywów i zobowiązań tej jednostki i przeliczane są kursem zamknięcia.

c. Kursy średnie

Średnie kursy walut użyte do wyceny pozycji walutowych posiadanych przez Grupę na dzień kończący okres sprawozdawczy w okresach objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym były następujące:

Kurs	31.03.2019	01.04.2018- 31.03.2019	31.03.2018	01.04.2017- 31.03.2018
EURO (EUR)	4,3013	4,2928	4,2085	4,2222
Korona czeska (CZK)	0,1666	0,1669	0,1659	0,1629
Hrywna ukraińska (UAH)	0,1411	0,1364	0,1298	0,1357
Lej rumuński (RON)	0,9029	0,9186	0,9034	0,9175
Rubel rosyjski (RUB)	0,0593	0,0571	0,0594	0,0624
Forint węgierski (100 HUF)	1,3409	1,3391	1,3473	1,3633

Leasing

Leasing jest klasyfikowany jako leasing finansowy, gdy warunki umowy przenoszą zasadniczo całe potencjalne korzyści oraz ryzyko wynikające z użytkowania przedmiotu leasingu na leasingobiorcę. Wszystkie pozostałe rodzaje leasingu są traktowane jako leasing operacyjny.

Aktywa użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego są traktowane jak aktywa Grupy i wyceniane w wartości godziwej w momencie ich nabycia, nie wyższej jednak niż wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych. Zobowiązanie ujmowane jest w księgach rachunkowych i prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości bieżącej przyszłych minimalnych płatności. Wartość bieżąca przyszłych minimalnych płatności kalkulowana jest przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza oraz ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Płatności leasingowe są dzielone na część odsetkową oraz część kapitałową, tak, by stopa odsetek od pozostającego zobowiązania była wielkością stałą. Koszty odsetek są odnoszone do wyniku finansowego jako koszty finansowe.

Płatności z tytułu leasingu operacyjnego są odnoszone na wynik finansowy przy zastosowaniu metody liniowej w okresie wynikającym z umowy leasingu. Korzyści otrzymane i należne jako zachęta do zawarcia umowy leasingu operacyjnego odnoszone są do wyniku finansowego przy zastosowaniu metody liniowej w okresie wynikającym z umowy leasingu.

Utrata wartości

Na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy Grupa dokonuje przeglądu wartości księgowej netto składników majątku trwałego w celu stwierdzenia, czy nie występują przesłanki wskazujące na możliwość utraty ich wartości. W przypadku, gdy stwierdzono istnienie takich przesłanek, szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów, w celu ustalenia potencjalnego odpisu z tego tytułu.

W sytuacji, gdy składnik aktywów nie generuje przepływów pieniężnych, które są w znacznym stopniu niezależnymi od przepływów generowanych przez inne aktywa, analizę przeprowadza się dla grupy aktywów generujących przepływy pieniężne, do której należy dany składnik aktywów. Wartość odzyskiwalna ustalana jest jako kwota wyższa z dwóch wartości, a mianowicie: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej, która odpowiada wartości bieżącej szacunku przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu stopy dyskonta uwzględniającej aktualną rynkową wartość pieniądza w czasie oraz ryzyko specyficzne, jeśli występuje, dla danego aktywa.

Jeżeli wartość odzyskiwalna jest niższa od wartości księgowej netto składnika aktywów lub ich grupy, wartość księgowa jest pomniejszana do wartości odzyskiwalnej. Strata z tego tytułu jest ujmowana jako koszt w okresie, w którym nastąpiła utrata wartości.

W sytuacji odwrócenia utraty wartości, wartość netto składnika aktywów zwiększana jest do nowej oszacowanej wartości odzyskiwalnej, nie wyższej jednak od wartości netto tego składnika aktywów jaka byłaby ustalona, gdyby utrata wartości nie została rozpoznana w poprzednich okresach. Odwrócenie utraty wartości ujmowane jest w okresie, w którym ustały przesłanki powodujące trwałą utratę wartości.

Testy na utratę wartości dla wartości firmy przeprowadzane są co roku lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki. Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie wartości odzyskiwalnej ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości.

Przychody i koszty

Grupa stosuje od 1 kwietnia 2018 roku zasady MSSF 15 z uwzględnieniem modelu 5 kroków w odniesieniu do analizy dotyczącej ujmowania przychodów z umów z klientami.

Wymogi identyfikacji umowy z klientem

Umowa z klientem spełnia swoją definicję, pod warunkiem spełnienia wszystkich kryteriów tj.: strony umowy zawarły umowę i są zobowiązane do wykonania swoich obowiązków; Grupa jest w stanie zidentyfikować prawa każdej ze stron dotyczące dóbr lub usług, które mają zostać przekazane; Grupa jest w stanie zidentyfikować warunki płatności za dobra lub usługi, które mają zostać przekazane; umowa ma treść ekonomiczną oraz jest prawdopodobne, że Grupa otrzyma wynagrodzenie, które będzie jej przysługiwało w zamian za dobra lub usługi, które zostaną przekazane klientowi.

Identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia

W momencie zawarcia umowy Grupa dokonuje oceny dóbr lub usług przyrzeczonych w umowie z klientem i identyfikuje jako zobowiązanie do wykonania świadczenia każde przyrzeczenie do przekazania na rzecz klienta: dobra lub usługi (lub pakietu dóbr lub usług), które są odrębne lub grupy odrębnych dóbr lub usług, które są zasadniczo takie same i w przypadku których przekazanie na rzecz klienta ma taki sam charakter i następuje w okresie czasu.

Ustalenie ceny transakcyjnej

W celu ustalenia ceny transakcyjnej Grupa uwzględnia warunki umowy oraz stosowane przez nią zwyczajowe praktyki handlowe. Cena transakcyjna to kwota wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem Spółki – będzie jej przysługiwać w zamian za sprzedane do klienta produkty lub usługi.

Wynagrodzenie wynikające z umowy z klientem może obejmować kwoty stałe oraz kwoty zmienne.

Niektóre umowy z kontrahentami Grupy zawierają zapisy o pewnych formach premiowania klienta. Jeżeli jest wysoce prawdopodobne, że nie nastąpi odwrócenie znaczącej części skumulowanych przychodów w przyszłości, w takich przypadkach, zgodnie z MSSF 15, uwzględnia się kwoty wynagrodzenia zmiennego w cenie transakcyjnej. Weryfikacja ceny transakcyjnej odbywa się na bieżąco poprzez analizę rentowności współpracy z klientem.

Alokacja ceny transakcyjnej do poszczególnych zobowiązań do wykonania świadczenia

Grupa przypisuje cenę transakcyjną do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia (lub do odrębnego dobra lub odrębnej usługi) w kwocie, która odzwierciedla kwotę wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem Grupy – przysługiwać jej w zamian za sprzedane produkty do klienta.

Ujęcie przychodów w momencie spełnienia zobowiązań do wykonania świadczenia

Grupa ujmuje przychody w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez sprzedaż produktów (tj. składnika aktywów) klientowi (klient uzyskuje kontrolę nad tym składnikiem aktywów). Przychody ujmowane są jako kwoty równe cenie transakcyjnej, która została przypisana do danego zobowiązania do wykonania świadczenia. Przychody są rozpoznawane po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) oraz rabaty (dyskonta, premie, bonusy). Opierając się na warunkach dostawy obowiązujących dla większości kontraktów, Spółka stwierdziła, że moment przeniesienia kontroli na klienta następuje po dostarczeniu dóbr do klienta lub przekazaniu ich przewoźnikowi i jednoczesnym zakończeniu usługi transportu, jeśli wystąpiła (zgodnie z warunkami INCOTERMS zawartymi w umowach sprzedaży). Wówczas z reguły następuje fizyczne przekazanie lub przeniesienie tytułu prawnego do danego składnika aktywów odbiorcy lub przekazanie odbiorcy istotnych ryzyk i korzyści związanych ze sprzedanym składnikiem aktywów. W takich przypadkach,

zgodnie z MSSF 15, wszystkie przyręczone w umowie dobra i usługi (usługi transportu) należy traktować jako jedno zobowiązanie do wykonania świadczenia i ujmować przychód jednorazowo w określonym momencie.

W okresie porównawczym Grupa wykazywała przychody ze sprzedaży w wartości godziwej otrzymanej lub należnej zapłaty z tytułu sprzedaży produktów, towarów, materiałów i usług w zwykłym toku działalności Spółki, z uwzględnieniem udzielonych rabatów i innych zmniejszeń ceny sprzedaży.

Przychody z tytułu świadczonych usług rozpoznawane są na podstawie stopnia zaawansowania. Jeśli wyniku danej usługi nie można wiarygodnie określić, wówczas przychody uzyskiwane z tego tytułu ujmowane są tylko do wysokości poniesionych kosztów, które Grupa spodziewa się odzyskać.

Przychody wyceniane są według wartości zdyskontowanej, w przypadku, gdy wpływ zmian wartości pieniądza w czasie jest istotny (a za taki uważa się okres uzyskania zapłaty dłuższy niż 365 dni). W przypadku ujmowania przychodów w wartości zdyskontowanej, wartość dyskonta jest odnoszona stosownie do upływu czasu jako zwiększenie wartości należności, a drugostronnie jako przychody finansowe.

Do pozostałych przychodów operacyjnych klasyfikowane są przychody i zyski niezwiązane w sposób bezpośredni z działalnością operacyjną Grupy. Do tej kategorii zaliczane są otrzymane dotacje, zyski z tytułu sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych, otrzymane odszkodowania związane ze zwrotem kosztów sądowych, nadpłaconych zobowiązań podatkowych, za wyjątkiem podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) oraz otrzymane odszkodowania z tytułu strat w majątku, który objęty był ubezpieczeniem. Do pozostałych przychodów operacyjnych zaliczane są także odwrócenia odpisów aktualizujących wartość należności i zapasów oraz odpisy z tytułu trwałej utraty wartości składników majątku trwałego. Do pozostałych przychodów operacyjnych zalicza się zysk na sprzedaży jednostek zależnych.

Do pozostałych kosztów operacyjnych zaliczane są koszty i straty niezwiązane w sposób bezpośredni z działalnością operacyjną Spółki. Kategoria ta obejmuje straty na sprzedaży składników rzeczowego majątku trwałego, przekazane darowizny tak w formie rzeczowej jak i pieniężnej na rzecz innych jednostek, w tym jednostek pożytku publicznego oraz skutki wynikające z gwarancji i poręczeń udzielonych na rzecz innych podmiotów. Do pozostałych kosztów operacyjnych zaliczane są także koszty odpisów aktualizujących wartość należności i zapasów oraz odpisy z tytułu trwałej utraty wartości składników majątku trwałego.

Do przychodów finansowych klasyfikowane są przychody z tytułu otrzymanych dywidend, odsetki od działalności lokacyjnej i inwestycyjnej w różnego rodzaju formy instrumentów finansowych oraz nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi. Przychody z tytułu odsetek ujmowane są narastająco, w odniesieniu do głównej kwoty należnej, zgodnie z metodą efektywnej stopy procentowej. Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w momencie, kiedy zostaje ustanowione prawo akcjonariuszy do otrzymania płatności.

Do kosztów finansowych klasyfikowane są koszty z tytułu wykorzystywania zewnętrznych źródeł finansowania, odsetki płatne z tytułu umów leasingu finansowego, jakich Grupa jest stroną jako leasingobiorca, oraz nadwyżki ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego bezpośrednio związanego z nabyciem lub wytworzeniem składników majątku wymagających dłuższego czasu w celu doprowadzenia ich do użytkowania, zalicza się do kosztów wytworzenia takich aktywów aż do momentu, w którym aktywa te są zasadniczo gotowe do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży.

Wszelkie pozostałe koszty finansowania zewnętrznego są odnoszone bezpośrednio na wynik finansowy w okresie, w którym zostały poniesione.

Powyższe zasady kapitalizacji nie są stosowane do:

- aktywów wycenianych w wartości godziwej
- oraz zapasów wytwarzanych w znaczących ilościach w cyklu ciągłym i charakteryzujących się wysoką rotacją.

Opodatkowanie

Na podatek dochodowy składają się podatek bieżący (CIT) oraz podatek odroczony.

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) netto w związku z wyłączeniem przychodów nie podlegających opodatkowaniu i kosztów nie stanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym w danej jurysdykcji podatkowej.

Podatek odroczony jest wyliczany jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości w oparciu o różnice pomiędzy wartościami księgowymi netto aktywów i pasywów, a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Rezerwa na podatek odroczony jest tworzona od wszystkich dodatnich różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu, natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawany do wysokości w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe.

Wartość składników aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy, a w przypadku, gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części, następuje jego odpis.

Podatek odroczony jest wyliczany przy użyciu stawek podatkowych, które będą obowiązywać w momencie, gdy pozycja aktywów zostanie zrealizowana lub zobowiązanie stanie się wymagalne. Podatek odroczony jest ujmowany w wyniku finansowym, poza przypadkiem gdy dotyczy on pozycji ujętych bezpośrednio w innych całkowitych dochodach. W tym ostatnim wypadku podatek odroczony jest również rozliczany bezpośrednio w inne całkowite dochody. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego są kompensowane, jeżeli Grupa posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensaty bieżących zobowiązań i aktywów podatkowych i pod warunkiem, że aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dotyczą podatku dochodowego nałożonego przez tę samą władzę podatkową.

Działalność zaniechana

Działalność zaniechana jest częścią działalności Grupy, która stanowi odrębną ważną dziedzinę działalności lub geograficzny obszar działalności, którą zbyto lub przeznaczono do sprzedaży lub wydania, albo jest to jednostka zależna nabyta wyłącznie w celu odsprzedaży. Klasyfikacji do działalności zaniechanej dokonuje się na skutek zbycia lub wtedy, gdy działalność spełnia kryteria zaklasyfikowania jako przeznaczona do sprzedaży. W przypadku, gdy działalność jest zaklasyfikowana jako zaniechana, dane porównawcze do sprawozdania z całkowitych dochodów są przekształcane tak, jakby działalność została zaniechana na początku okresu porównawczego. Dane dotyczące działalności zaniechanej prezentowane są w Nocie 30 w dodatkowych notach objaśniających.

Segmenty operacyjne

Z uwagi na podobne cechy gospodarcze oraz podobieństwo w zakresie rodzaju produktów i usług, rodzaju procesów produkcyjnych, rodzaju i grup klientów, stosowanych metod dystrybucji a także środowiska regulacyjnego, całość działalności Grupy jest agregowana i prezentowana w sprawozdaniu finansowym jako jeden segment operacyjny.

NOTA 3 - PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY

	<u>Za okres</u> <u>01/04/2018-</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Za okres</u> <u>01/04/2017-</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Przychody ze sprzedaży produktów	345 930	297 361
- w tym z kontraktów budowlanych	162 144	133 525
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	24 989	21 106
Razem przychody ze sprzedaży	370 919	318 467
w tym:		
- do jednostek powiązanych	118	9

Podstawowe produkty

Działalność Grupy obejmuje produkcję, sprzedaż, usługi budowlano-montażowe oraz serwis z zakresu systemów biernych zabezpieczeń przeciwpożarowych. Oferowane w trakcie okresu sprawozdawczego wyroby można podzielić na cztery grupy produktowe:

- oddzielenia przeciwpożarowe,
- systemy oddymiania i doświetleń dachowych,
- systemy wentylacji pożarowej,
- zabezpieczenia konstrukcji budowlanych.

W dniu 16 grudnia 2013 roku Grupa zbyła na rzecz inwestora zewnętrznego część działalności związaną z oddzieleniami przeciwpożarowymi, w wyniku czego zaprzestała oferowania tych rozwiązań. Od dnia zbycia do końca poprzedniego roku obrotowego działalność w zakresie oddzielen przeciwpożarowych dotyczyła wyłącznie dokończenia realizacji zawartych wcześniej umów handlowych, na co Grupa posiadała stosowną zgodę inwestora, oraz nie była objęta zakazem konkurencji na rynkach obrotu. Od kwietnia 2017 roku Grupa rozpoczęła ponownie działalność operacyjną w zakresie oddzielen przeciwpożarowych.

Przychody ze sprzedaży podstawowych produktów przedstawiają się następująco:

	<u>Za okres</u> <u>01/04/2018-</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Za okres</u> <u>01/04/2017-</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Oddzielenia przeciwpożarowe	16 460	5 981
Systemy oddymiania i doświetleń dachowych	191 351	173 083
Systemy wentylacji pożarowej	89 838	69 119
Zabezpieczenia konstrukcji budowlanych	70 578	62 952
Inne	2 692	7 332
Razem przychody ze sprzedaży	370 919	318 467

Grupa posiada rozproszoną strukturę nabywców. Sprzedaż do żadnego z nabywców nie przekracza 10% obrotów Grupy „MERCOR” S.A.

Przychody ze sprzedaży w podziale na rynki geograficzne przedstawiają się następująco:

	<u>Za okres</u> <u>01/04/2018-</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Za okres</u> <u>01/04/2017-</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Polska	202 030	153 287
Czechy i Słowacja	31 082	25 959
Hiszpania	42 002	32 715
Rosja	24 799	33 733
Ukraina	3 458	5 418
Rumunia	9 587	9 558
Węgry	26 293	16 959
Pozostałe	31 668	40 838
Razem przychody ze sprzedaży	<u>370 919</u>	<u>318 467</u>

NOTA 4 - KOSZTY DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ

	<u>Za okres</u> <u>01/04/2018-</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Za okres</u> <u>01/04/2017-</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Koszt własny sprzedaży	276 549	241 905
- w tym koszt własny kontraktów budowlanych	127 460	108 913
Koszty sprzedaży	40 257	36 127
Koszty ogólnego zarządu	23 981	21 571
Razem koszty działalności	<u>340 787</u>	<u>299 603</u>
w tym:		
Amortyzacja	10 187	9 095
Zużycie materiałów i energii	164 108	137 974
- w tym zmiana stanu produktów	(3 794)	(4 214)
Usługi obce	74 347	70 467
Wynagrodzenia	58 061	51 494
Świadczenia na rzecz pracowników	11 681	10 260
Podatki i opłaty	2 057	1 522
Pozostałe	3 239	3 719
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	17 107	15 072
	<u>340 787</u>	<u>299 603</u>

Koszty pracownicze

Wynagrodzenia

Koszty wynagrodzeń obejmują wynagrodzenia płacone zgodnie z warunkami zawartych umów z poszczególnymi pracownikami.

Świadczenia na rzecz pracowników

Koszty ubezpieczeń społecznych jednostek zlokalizowanych w Polsce obejmują świadczenia z tytułu ubezpieczenia emerytalnego, rentowego, wypadkowego, składki na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz Fundusz Pracy. Według obowiązujących przepisów, w okresie od 1 kwietnia 2018 roku do 31 marca 2019 roku oraz w roku poprzedzającym wynosiła 21,02% podstawy ich wymiaru.

Jednostki zlokalizowane w Czechach zobligowane są do odprowadzania składek w wysokości 34%, zaś jednostki zlokalizowane na Słowacji w wysokości 35,2% podstawy wymiaru składek ustalonej zgodnie z obowiązującymi przepisami. Składki na ubezpieczenia społeczne w Hiszpanii wynoszą 23,6% podstawy wymiaru. Na Węgrzech podmioty odprowadzają składki w wysokości 28,5% od podstawy ich wymiaru. Obciążenie wynagrodzeń w Rosji wynosi 30,41%, natomiast w Rumunii jest to 22,75% podstawy wymiaru.

Koszty świadczeń emerytalnych obejmują odprawy emerytalne wypłacone pracownikom zgodnie z przepisami prawa pracy w poszczególnych jurysdykcjach. W jednostkach Grupy mających siedzibę w Polsce odprawy emerytalne wynikają z przepisów prawa pracy. Spółki nie są stroną żadnych programów emerytalnych jak i układów zbiorowych pracy, z których wynikałyby inne regulacje w tym zakresie. W Hiszpanii, Republice Czeskiej jak i na Słowacji nie ma obowiązku wypłacania odpraw emerytalnych.

Niektóre z jednostek Grupy zlokalizowane w Polsce zobowiązane są do tworzenia Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (ZFŚS). Odpisy na powyższy fundusz obciążają koszty działalności Grupy i powodują konieczność zablokowania środków funduszu na wydzielonym rachunku bankowym. W sprawozdaniu finansowym aktywa i zobowiązania funduszu wykazywane są w wartości netto. Z uwagi na charakter działania w/w funduszu, aktywa i zobowiązania funduszu są sobie równe. Stan Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w jednostce dominującej na dzień 31 marca 2019 roku i 31 marca 2018 wynosił odpowiednio 611 tys. złotych i 645 tys. złotych. Odpis obciążający koszty działalności w okresie 01.04.2018 – 31.03.2019 wynosił 496 tys. złotych, za okres 01.04.2017 – 31.03.2018 była to kwota 488 tys. złotych.

Inne świadczenia na rzecz pracowników obejmują świadczenia zdrowotne, szkolenia związane z podnoszeniem kwalifikacji oraz inne świadczenia określone przepisami prawa pracy.

Koszty prac rozwojowych

	<u>Za okres</u> <u>01/04/2018-</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Za okres</u> <u>01/04/2017-</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Koszty prac rozwojowych ujęte bezpośrednio w kosztach działalności	531	507
Koszty amortyzacji aktywowanych kosztów prac rozwojowych	3 167	2 806
	3 698	3 313

Koszty prac rozwojowych ujmowane są jako składnik wartości niematerialnych po spełnieniu warunków i według zasad opisanych w Nocie 2. Amortyzacja kapitalizowanych kosztów prac rozwojowych, jak również koszty poniesione na etapie prac badawczych oraz nakłady nie spełniające warunków do ujęcia ich w aktywach odnoszone są w koszty działalności Grupy.

NOTA 5 - POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE

	<u>Za okres</u> <u>01/04/2018-</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Za okres</u> <u>01/04/2017-</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Zysk na zbyciu rzeczowych aktywów trwałych	813	1 135
Rozwiązane odpisy aktualizujące wartość należności	962	1 340
Rozwiązane odpisy aktualizujące wartość zapasów	6	745
Korekta earn-out	-	715
Otrzymany zwrot kosztów sądowych	54	68
Otrzymane kary i odszkodowania	58	116
Odzyskane należności uprzednio spisane jako nieściągalne	148	24
Odpisanie zobowiązań przedawnionych	71	81
Pozostałe	434	549
	<u>2 546</u>	<u>4 773</u>

NOTA 6 - POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE

	<u>Za okres</u> <u>01/04/2018-</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Za okres</u> <u>01/04/2017-</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Strata na zbyciu rzeczowych aktywów trwałych	-	111
Utworzone odpisy aktualizujące wartość należności	2 908	1 721
Utworzone odpisy aktualizujące wartość zapasów	3 225	1 251
Spisanie nakładów na prace rozwojowe w toku	41	-
Naliczone kary, grzywny i odszkodowania	57	1 092
Odpisane należności	185	189
Koszty postępowania sądowego	65	130
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	182	-
Pozostałe	1 064	828
	<u>7 727</u>	<u>5 322</u>

NOTA 7 - PRZYCHODY FINANSOWE

	<u>Za okres</u> <u>01/04/2018-</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Za okres</u> <u>01/04/2017-</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Odsetki od lokat	52	133
Odsetki z tytułu nieterminowych płatności	3	44
Odsetki od kaucji gwarancyjnych	536	1 811
Nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi	405	867
Pozostałe	7	9
	1 003	2 864

NOTA 8 - KOSZTY FINANSOWE

	<u>Za okres</u> <u>01/04/2018-</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Za okres</u> <u>01/04/2017-</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Odsetki od kredytów bankowych	2 631	2 392
Odsetki z tytułu nieterminowej płatności	405	12
Odsetki od leasingu finansowego	1 071	1 525
Nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi	166	1 530
Prowizje od kredytów i gwarancji bankowych	398	344
Pozostałe	262	336
	4 933	6 139

NOTA 9 - PODATEK DOCHODOWY

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie obowiązujących przepisów podatkowych. Zastosowanie tych przepisów różnicuje zysk (stratę) podatkową od księgowego zysku (straty) netto, w związku

z wyłączeniem przychodów nie podlegających opodatkowaniu i kosztów nie stanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu.

Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym w danej jurysdykcji. W Polsce od 2004 roku obowiązuje stawka podatku dochodowego w wysokości 19% podstawy opodatkowania.

Jednostki zlokalizowane poza granicami Polski płacą podatek dochodowy według stawek obowiązujących w danym kraju, które wynosiły odpowiednio:

- w Czechach - 19%
- na Słowacji - 22%
- na Ukrainie - 18%
- w Rumunii – 16%
- w Hiszpanii – 25%
- w Federacji Rosyjskiej – 20%
- na Białorusi – 18%
- na Węgrzech – 10%.

W zakresie podatku dochodowego, Grupa podlega przepisom ogólnym w tym zakresie. Grupa nie jest częścią podatkowej grupy kapitałowej, jak również nie prowadzi działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej. Żadna ze spółek nie posiada zwolnienia z tytułu podatku dochodowego ani innych form pomocy publicznej, co różnicowałoby zasady określania podstawy opodatkowania w stosunku do przepisów ogólnych w tym zakresie.

Główne składniki obciążenia podatkowego przedstawiają się następująco:

	<u>Za okres</u> <u>01/04/2018-</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Za okres</u> <u>01/04/2017-</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Ustawowa stawka podatkowa jednostki dominującej	19%	19%
	w tys. PLN	w tys. PLN
<i>Bieżący podatek dochodowy</i>		
Bieżące obciążenie z tytułu podatku	6 312	2 605
Podatek zapłacony u źródła od dochodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych	55	63
Korekty dotyczące lat poprzednich	120	-
	6 487	2 668
<i>Odroczony podatek dochodowy</i>		
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	(727)	643
	(727)	643
Obciążenie podatkowe wykazane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	5 760	3 311

Różnice pomiędzy nominalną a efektywną stawką podatkową przedstawiają się następująco:

Wynik brutto przed opodatkowaniem	21 021	15 040
Efektywna stawka podatkowa	27,40%	22,01%
Podatek według efektywnej stawki	5 760	3 311
Podatek według ustawowych stawek	5 337	3 533
Efekt podatkowy kosztów nie stanowiących kosztów uzyskania według przepisów podatkowych	766	419
Efekt podatkowy przychodów nie będących przychodami według przepisów podatkowych	(21)	(75)
Efekt podatkowy związany z poniesionymi stratami podatkowymi	(322)	(566)
Podatek według efektywnej stawki	5 760	3 311

W związku z przejściowymi różnicami pomiędzy podstawą opodatkowania a zyskiem (stratą) wykazaną w sprawozdaniu finansowym, tworzony jest podatek odroczony. Odroczony podatek dochodowy na dzień 31 marca 2019 roku i 31 marca 2018 roku wynika z pozycji przedstawionych w tabeli poniżej.

	Sprawozdanie z sytuacji finansowej		Sprawozdanie z całkowitych dochodów	
	Koniec okresu 31/03/2019	Koniec okresu 31/03/2018	Za okres 01/04/2018- 31/03/2019	Za okres 01/04/2017- 31/03/2018
	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego				
Różnice w wartości podatkowej i bilansowej rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	9 417	9 848	431	(1 674)
Skutki wyceny kontraktów długoterminowych	1 839	1 578	(261)	(331)
Różnice kursowe niezrealizowane i wycena transakcji forward	1	68	67	(57)
Naliczone odsetki	-	38	38	(38)
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	11 257	11 532	275	(2 100)
Aktywa z tytułu podatku odroczonego				
Skutki wyceny kontraktów długoterminowych	894	803	91	(210)
Różnice w wartości podatkowej i bilansowej rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	4 498	5 032	(534)	910
Rezerwa na koszty i świadczenia pracownicze	1 483	1 097	386	256
Odpisy aktualizujące należności wątpliwe	1 019	1 451	(432)	(19)
Odpisy aktualizujące zapasy	844	229	615	124
Różnice kursowe niezrealizowane i wycena transakcji forward	3	9	(6)	8
Przychody przyszłych okresów	578	697	(119)	(120)
Naliczone odsetki	198	213	(15)	146
Aktywo utworzone na rozpoznanej stracie podatkowej	3 258	3 864	466	362
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	12 775	13 395	452	1 457
<i>w tym:</i>				
aktywa z tytułu podatku odroczonego	4 013	4 447		
rezerwa na podatek odroczony	2 495	2 584		
Obciążenie wyniku z tytułu odroczonego podatku dochodowego			727	(643)
Kwoty odniesione na kapitał własny			-	-

W prezentowanych okresach podatek odroczony został utworzony od wszystkich różnic przejściowych między wynikiem finansowym a podstawą opodatkowania, za wyjątkiem utworzenia aktywa na podatek odroczony w związku z różnicą pomiędzy wartością księgową i podatkową wartości firmy.

Strata podatkowa poniesiona przez jednostkę dominującą w roku podatkowym 2012/2013 była przedmiotem kontroli prowadzonej przez Naczelnika Pomorskiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku, w związku z wykazaną nadpłatą podatku dochodowego za ten okres w kwocie 5.138 tys. PLN. W lipcu 2014 roku jednostka dominująca otrzymała protokół z przeprowadzanej kontroli, w którym Naczelnik Pomorskiego Urzędu Skarbowego zakwestionował wykazaną w zeznaniu podatkowym stratę jak i nadpłatę podatku. Zarząd jednostki dominującej złożył zastrzeżenia do otrzymanego protokołu, nie zgadzając się z jego ustaleniami podtrzymując jednocześnie swoje stanowisko co do wysokości poniesionej straty podatkowej w kwocie 76.139.865,64 PLN, wygenerowanej w wyniku transakcji zbycia udziałów w BEM Sp. z o.o., jak i zasadności żądania zwrotu nadpłaty podatku w pełnej wysokości. W protokole z kontroli, przekazanym jednostce dominującej w lipcu 2014 roku, Naczelnik Pomorskiego Urzędu Skarbowego zakwestionował poniesienie tej straty, powołując się na klauzulę obejścia prawa podatkowego, która na dzień zawarcia transakcji zbycia udziałów nie istniała w porządku prawnym w Polsce. W styczniu 2015 roku w jednostce dominującej zakończyła się kontrola podatkowa w zakresie prawidłowości rozliczeń z budżetem Państwa z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych za rok podatkowy 2012/2013. Organ podatkowy w przedstawionym protokole, do którego jednostka dominująca wniosła zastrzeżenia, nadal kwestionował wykazaną w zeznaniu podatkowym stratę oraz nadpłatę podatku dochodowego od osób prawnych za rok podatkowy 2012/2013. Jednostka dominująca w złożonych zastrzeżeniach w dalszym ciągu podważała ustalenia dokonane przez Naczelnika Pomorskiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku i podtrzymała stanowisko zarządu „MERCOR” S.A. w zakresie zasadności wykazanej straty podatkowej jak i nadpłaty podatku.

W czerwcu 2015 roku jednostka dominująca otrzymała postanowienia Naczelnika Pomorskiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku o wszczęciu postępowań podatkowych w sprawie prawidłowości rozliczenia z budżetem z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych za rok podatkowy 01.04.2012-31.03.2013 oraz w sprawie określenia wysokości odsetek za zwłokę od niezapłaconych zaliczek na podatek dochodowy od osób prawnych za ten sam rok podatkowy.

Postępowania podatkowe zakończyły się wydaniem przez Naczelnika Pomorskiego Urzędu Skarbowego we wrześniu 2015 roku decyzji ustalających zobowiązanie jednostki dominującej w zakresie podatku dochodowego za rok 2012/2013 w kwocie 5.375.791 PLN oraz odsetek od niezapłaconych w terminie zaliczek na podatek dochodowy od osób prawnych w kwocie 6.272 PLN. W wydanych decyzjach Naczelnik Pomorskiego Urzędu Skarbowego podał jako podstawę prawną pozorność transakcji zbycia udziałów.

Jednostka dominująca podtrzymała swoje stanowisko w zakresie nieprawidłowości ustaleń dokonanych przez Naczelnika Pomorskiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku, w związku z czym złożyła do Izby Skarbowej w Gdańsku odwołanie od decyzji wydanych przez organ pierwszej instancji.

W lipcu 2016 roku jednostka dominująca otrzymała decyzje Dyrektora Izby Skarbowej w Gdańsku, w których podtrzymane zostały decyzje Naczelnika Pomorskiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku w zakresie ustalającym zobowiązanie w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych jak i odsetek zwłoki od niezapłaconych w terminie zaliczek na podatek. Jednakże, decyzje wydane przez Dyrektora Izby Skarbowej w Gdańsku, jako podstawę prawną ich wydania wskazują przepisy w zakresie ustalania cen transferowych (określając dochód ze zbycia udziałów na kwotę 0,00 zł), a nie wcześniej wskazywaną pozorność transakcji zbycia udziałów. Jednostka dominująca nie zgodziła się z decyzjami Dyrektora Izby Skarbowej, w związku z czym w sierpniu 2016 roku złożyła skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku. Rozprawy przed Wojewódzkim Sądem Apelacyjnym w Gdańsku odbyły się 20 grudnia 2016 roku. Skargi jednostki dominującej zostały oddalone. Jednostka dominująca nadal podtrzymywała swoje stanowisko w zakresie nieprawidłowych ustaleń i decyzji zarówno Naczelnika

Pomorskiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku jak i Dyrektora Izby Skarbowej w Gdańsku, w związku z czym złożone zostały skargi kasacyjne do Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

Wyrokami z dnia 1 kwietnia 2019 roku, po rozpoznaniu skarg kasacyjnych jednostki dominującej od wyroków Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku, Naczelny Sąd Administracyjny uchylił zaskarżone wyroki WSA oraz decyzje Dyrektora Izby Administracji Skarbowej (dawnej Dyrektora Izby Skarbowej) w Gdańsku. Jednostka dominująca oczekuje na pisemne uzasadnienia wyroków Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Jednostka dominująca uzyskała interpretację podatkową wydaną w trybie art. 14b Ordynacji podatkowej, która potwierdza prawidłowość rozliczenia transakcji zbycia udziałów, a tym samym potwierdza jej stanowisko w zakresie zasadności kwoty nadpłaty i rozliczanej straty.

W ocenie Zarządu jednostki dominującej, na dzień sporządzenia niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego, istnieje jedynie niewielkie ryzyko, że warunkowa należność z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych (wynikająca z zapłaconych zaliczek na podatek dochodowy za rok podatkowy 2012/2013) w wysokości 5.433 tys. PLN nie zostanie odzyskana.

W listopadzie 2018 roku w jednostce dominującej zakończyło się postępowanie kontrolne prowadzone przez Pomorski Urząd Celno-Skarbowy w zakresie kontroli rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku dochodowego od osób prawnych za rok obrotowy 2013, tj. od kwietnia 2013r. do marca 2014r. W dniu 4 grudnia 2018 roku jednostka dominująca otrzymała decyzję Naczelnika Pomorskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Gdyni ustalającą jej zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych za wyżej wskazany okres w wysokości 4.230.360,00 PLN. Ustalenie zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych w wysokości 4.230.360,00 PLN wynika z kwestionowania przez Naczelnika Pomorskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Gdyni prawa jednostki dominującej do rozliczenia w zeznaniu podatkowym straty podatkowej za rok 2012/2013 (opisanej powyżej). Jednostka dominująca, nie zgadzając się z decyzją Naczelnika Pomorskiego Urzędu Celno-Skarbowego, w lutym 2019 roku wniosła odwołanie od niej do Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Gdańsku. Obecnie oczekuje ona na rozpatrzenie jej odwołania przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Gdańsku, co powinno nastąpić do 1 lipca 2019 roku.

NOTA 10 - ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ ORAZ DYWIDENDY

Zysk przypadający na jedną akcję

	<u>Za okres</u> <u>01/04/2018-</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Za okres</u> <u>01/04/2017-</u> <u>31/03/2018</u>
Średnia ważona liczba akcji	15 658 535	15 658 535
Zysk netto z działalności kontynuowanej (w tys. PLN)	15 261	11 729
Strata netto z działalności zaniechanej (w tys. PLN)	(444)	(705)
Zysk netto na jedną akcję z działalności kontynuowanej (w PLN)	0,97	0,75
Strata netto na jedną akcję z działalności zaniechanej (w PLN)	(0,03)	(0,04)

Dywidendy wypłacone i zadeklarowane

Zarząd jednostki dominującej będzie rekomendował pozostawienie zysku wypracowanego przez jednostkę dominującą w bieżącym roku obrotowym w jednostce dominującej z przeznaczeniem na kapitał zapasowy.

NOTA 11 - WARTOŚCI NIEMATERIALNE

	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Wartość firmy	55 554	54 523
Koszty zakończonych prac rozwojowych	18 283	14 417
Aktywowane koszty prac rozwojowych w toku	16 241	15 841
Koncesje oraz licencje	7 806	7 390
	<u>97 884</u>	<u>92 171</u>

Prace rozwojowe obejmują koszty procesu certyfikacji pozwalającego na dopuszczenie do obrotu rynkowego nowych wyrobów i technologii. Prace rozwojowe ujmowane są jako aktywa oraz amortyzowane według zasad opisanych w Nocie 2.

Grupa przeprowadziła testy na utratę wartości dla wszystkich prac rozwojowych w toku w oparciu o zdyskontowane przepływy pieniężne. Za jednostki wypracowujące przepływy pieniężne uznano grupy produktów, do których zagregowano nakłady na prace rozwojowe zarówno w toku, jak i amortyzowane. Stopa dyskonta została określona na poziomie średnio ważonego kosztu kapitału, który wyniósł 7,0%. Przeprowadzone testy nie wykazały utraty wartości dla nakładów na prace rozwojowe w toku, a co za tym idzie konieczności utworzenia odpisów z tytułu utraty wartości tego składnika aktywów.

Przeprowadzone na 31 marca 2019 roku testy na utratę wartości dla projektów rozwojowych dokonane zostały w oparciu o prognozę zdyskontowanych przepływów pieniężnych dla okresów obejmujących okres 5 lat od dnia bilansowego w dwóch wariantach: z uwzględnieniem projekcji dla wartości

rezydualnej jak i bez uwzględnienia wartości rezydualnej. Opracowane prognozy uwzględniają specyfikę danego rynku i opierają się na dotychczasowych doświadczeniach dotyczących danych rynków. Prognozy przepływów pieniężnych wraz z uzasadnieniem biznesowym zostały przygotowane przez dyrektorów poszczególnych pionów produktowych na okres 5-letni tj. lata obrotowe od 1 kwietnia 2019 roku do 31 marca 2024 roku. Łącznie dynamika przychodów ze sprzedaży została założona na następujących poziomach:

Dla projektów rozwojowych dotyczących oddymiania grawitacyjnego, w przypadku grup produktowych: centrale sterujące, kłapy oddymiające, kurtyny, pasma świetlne oraz wyłazy dachowe przyjęto 6% wzrostu r/r; w przypadku grupy produktowej kłapy Thermolight przyjęto 48%, 25%, 20%, w przypadku okiennych systemów oddymiania na poziomach 678%, 21%, 25%, 20%, 15%, w przypadku kłap żaluzyjnych 9% r/r w całym okresie prognozy.

Dla projektów rozwojowych dotyczących wentylacji przyjęto wzrost na poziomie 12% r/r, za wyjątkiem systemów nadciśnienia, gdzie w pierwszym roku przyjęto wzrost 50%, w kolejnych latach 20% oraz za wyjątkiem wentylatorów, gdzie w pierwszym roku przyjęto wzrost na poziomie 25%, w pozostałych latach 15% wzrostu r/r.

Dla projektów rozwojowych dotyczących zabezpieczeń konstrukcji w przypadku grupy produktów Polylack W, w pierwszym okresie przyjęto 154%, w kolejnych latach 40%, w przypadku przejść instalacyjnych 30% r/r, w przypadku płyty ogniochronnej wzrost sprzedaży w pierwszym roku ponad dwukrotny, w kolejnym roku po uruchomieniu jej produkcji na dużą skalę założono wzrost pięciokrotny, do ustabilizowania się w kolejnych latach na poziomie docelowej produkcji przy założeniu aktualnych cen sprzedaży, w przypadku płyty Tecbor poziom 35% wzrostu r/r i grupy produktowej Tecwool na poziomie 20% r/r.

Długoterminowa stopa zwrotu została przyjęta na podstawie danych wzrostu gospodarczego opublikowanego przez OECD dla Polski. Dla celów zdyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych zastosowana została stopa procentowa odpowiadająca kosztowi kapitału, który został wyliczony w oparciu o metodę średniego ważonego kosztu kapitału (WACC).

Koncesje oraz licencje obejmują przede wszystkim licencje na systemy komputerowe oraz oprogramowanie narzędziowe, wykorzystywane w działalności Grupy.

Grupa traktuje nadane prawa wieczystego użytkowania jako leasing operacyjny. W przypadku nabycia takich praw na rynku wtórnym prezentowane są one jako wartości niematerialne i amortyzowane w okresie przewidywanego ich użytkowania.

Nie występują zabezpieczenia na wartościach niematerialnych Grupy.

Na dzień 31 marca 2019 roku wykazana w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wartość firmy obejmuje wartości firmy powstałe przy nabyciu podmiotu Tecresa Proteccion Pasiva S.L.U w kwocie 39.834 tys. PLN oraz Grupy Dunamenti Tűzvédelem Zrt. w kwocie 7.537 tys. PLN. Grupa na dzień 31 marca 2018 roku dokonała testu na utratę wartości firmy powstałej w wyniku nabycia udziałów w Tecresa Proteccion Pasiva S.L.U oraz Dunamenti Tűzvédelem, które to testy nie wykazały konieczności dokonania odpisów aktualizacyjnych.

Przeprowadzony na 31 marca 2019 roku test na utratę wartości dla pozycji wartości firmy dokonany został w oparciu o prognozę zdyskontowanych przepływów pieniężnych dla okresów obejmujących

okres 5 lat od dnia bilansowego z uwzględnieniem projekcji dla wartości rezydualnej. Długoterminowa stopa zwrotu dla wyliczenia wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne po okresie prognozy została przyjęta z uwzględnieniem specyfiki jednostki i rynku, na którym działa. Opracowane zostały prognozy uwzględniające specyfikę danego rynku oraz grupy produktowej, które opierają się na dotychczasowych doświadczeniach dotyczących danych rynków. Prognozy przepływów pieniężnych wraz z uzasadnieniem biznesowym zostały przygotowane przez dyrektorów poszczególnych pionów produktowych na okres 4-letni tj. lata obrotowe od 1 kwietnia 2020 roku do 31 marca 2024 roku, natomiast dla okresu od 1 kwietnia 2019 roku do 31 marca 2020 roku przy konstrukcji prognozy zostały użyte dane z zatwierdzonego budżetu rocznego. Dla celów zdyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych zastosowana została stopa procentowa odpowiadająca kosztowi kapitału dla jednostki dominującej. Koszt kapitału został wyliczony w oparciu o metodę średniego ważonego kosztu kapitału (WACC), którego wartość wyniosła 6,93% dla Tecresa i 8,48% dla Dunamenti Tuzvedelem.

Do testu na utratę wartości dla wartości firmy powstałej z akwizycji spółki Tecresa został włączony ośrodek generujący środki pieniężne Tecresa przy uwzględnieniu synergii produktowych między „MERCOR” S.A. oraz Tecresa. „MERCOR” sprzedaje produkty z zakresu oddymiania do Tecresa; w drugą stronę – produkty hiszpańskiej Tecresa stanowią podstawę do sprzedaży pionu zabezpieczeń przeciwpożarowych w „MERCOR” S.A. Wymiana ta stała się możliwa tylko dzięki akwizycji. Przed akwizycją produkty te nie były wytwarzane w Grupie „MERCOR”. Dzięki przejęciu Tecresa Grupa „MERCOR” realizuje pełną marżę na łańcuchu dostaw, od produkcji po instalację. Wzrosty sprzedaży w „MERCOR” S.A. opierają się na szacunku odnośnie dynamiki wzrostu polskiego rynku zabezpieczeń przeciwpożarowych. Dodatkowo, w wyniku centralizacji funkcji operacyjnych w grupie, eksport zabezpieczeń jest realizowany przez struktury „MERCOR” S.A. na rynkach macierzystych oraz na głównych europejskich rynkach eksportowych, jak również na rynkach eksportowych obsługiwanych bezpośrednio przez Tecresę (Azja, Afryka, Ameryka Południowa).

Prognozy dotyczące rentowności ośrodka Tecresa opierają się na przeprowadzonych zmianach w zakresie kosztów produktów w pionie zabezpieczeń konstrukcji i oddymiania oferowanych przez spółkę. Dzięki zmniejszeniu kosztów produktów zakładane jest uzyskanie większych udziałów rynkowych oraz wzrost sprzedaży przy niewielkim spadku marży. Dodatkowo, w Tecresie będą materializować się korzyści skali wynikające z postępującej specjalizacji w Grupie – spółka będzie zwiększać dostawy w ramach Grupy, co bezpośrednio spowoduje wzrost marży operacyjnej oraz EBITDA. Dzięki dostawom i sprzedaży realizowanej w ramach Grupy „MERCOR”, założenia dynamiki w kolejnych latach po roku budżetowym 2019/2020 są na poziomach 4% rok do roku.

Na dzień bilansowy przeprowadzono również test na utratę wartości dla wartości firmy z nabycia spółki Dunamenti Tuzvedelem. Produkty Dunamenti Tuzvedelem uzupełniają paletę „MERCOR” w zakresie pionu zabezpieczeń przeciwpożarowych, a „MERCOR” S.A. sprzedaje do Dunamenti Tuzvedelem wyroby pionów oddymiania grawitacyjnego i wentylacji mechanicznej. Założono dynamiczny wzrost sprzedaży produktów Dunamenti Tuzvedelem na rynkach „MERCOR” dzięki uzyskaniu na nie europejskich dokumentów dopuszczających. Wzrost sprzedaży na rynkach Dunamenti Tuzvedelem został założony na poziomie długoterminowego wzrostu dla rynku węgierskiego. Łącznie dynamika przychodów ze sprzedaży po roku budżetowym 2019/2020 została założona na poziomach 2,3% rocznie.

Zmiany w stanie wartości niematerialnych za okres 1 kwietnia 2018 – 31 marca 2019 roku

	wartość firmy	koszty zakończonych prac rozwojowych	aktywowane koszty prac rozwojowych w toku	koncesje i licencje	razem
	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN
Wartość brutto					
Stan na 1 kwietnia 2018 roku	104 928	25 682	15 841	13 296	159 747
Zwiększenia:					
- nabycie	-	-	-	1 988	1 988
- wytworzone we własnym zakresie	-	7 033	7 433	-	14 466
Zmniejszenia:					
- sprzedaż i likwidacja	-	-	-	-	-
- zakończenie prac rozwojowych pozytywnym efektem	-	-	7 033	-	7 033
Stan na 31 marca 2019 roku	104 928	32 715	16 241	15 284	169 168
Umorzenie i odpisy					
Stan na 1 kwietnia 2018 roku	57 349	11 265	-	5 981	74 595
Zwiększenia:					
- amortyzacja	-	3 167	-	847	4 014
Zmniejszenia:					
- sprzedaż i likwidacja	-	-	-	-	-
Stan na 31 marca 2019 roku	57 349	14 432	-	6 828	78 609
Różnice kursowe z przeliczenia	7 975	-	-	(650)	7 325
Netto na dzień 31 marca 2019 roku	55 554	18 283	16 241	7 806	97 884

Zmiany w stanie wartości niematerialnych za okres 1 kwietnia 2017 – 31 marca 2018 roku

	wartość firmy	koszty zakończonych prac rozwojowych	aktywowane koszty prac rozwojowych w toku	koncesje i licencje	razem
	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN
Wartość brutto					
Stan na 1 kwietnia 2017 roku	104 720	22 892	7 524	13 451	148 587
Zwiększenia:					
- nabycie	-	-	-	133	133
- wytworzone we własnym zakresie	-	2 790	10 096	-	12 886
- nabycie jednostki zależnej	208	-	1 011	22	1 241
Zmniejszenia:					
- sprzedaż i likwidacja	-	-	-	-	-
- zakończenie prac rozwojowych pozytywnym efektem	-	-	2 790	-	2 790
- reklasyfikacja do rzeczowych aktywów trwałych	-	-	-	310	310
Stan na 31 marca 2018 roku	104 928	25 682	15 841	13 296	159 747
Umorzenie i odpisy					
Stan na 1 kwietnia 2017 roku	57 349	8 459	-	5 212	71 020
Zwiększenia:					
- amortyzacja	-	2 806	-	783	3 589
- nabycie jednostki zależnej	-	-	-	3	3
Zmniejszenia:					
- reklasyfikacja do rzeczowych aktywów trwałych	-	-	-	17	17
Stan na 31 marca 2018 roku	57 349	11 265	-	5 981	74 595
Różnice kursowe z przeliczenia	6 944	-	-	75	7 019
Netto na dzień 31 marca 2018 roku	54 523	14 417	15 841	7 390	92 171

NOTA 12 - RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

	<u>Koniec okresu</u> 31/03/2019	<u>Koniec okresu</u> 31/03/2018
	w tys. PLN	w tys. PLN
Rzeczowe aktywa trwałe	61 228	62 136
Grunty	3 536	3 536
Budynki i budowle	29 408	29 539
Maszyny i urządzenia	24 272	24 697
Środki transportu	1 136	1 452
Pozostałe	2 876	2 912
Aktywa trwałe w budowie	1 454	3 102
	<u>62 682</u>	<u>65 238</u>
w tym:		
Rzeczowe aktywa trwałe użytkowane na podstawie umów leasingu finansowego	<u>35 062</u>	<u>37 426</u>

Wykazane w aktywach Grupy grunty obejmują grunty własne o wartości 536 tys. PLN oraz grunt w leasingu finansowym o wartości 3.000 tys. PLN.

Część rzeczowych aktywów trwałych (nieruchomość zakładu produkcyjnego w Ciepłowie, maszyn i urządzeń oraz środków transportu) Grupa użytkuje na zasadach leasingu finansowego. Zobowiązania z tytułu leasingu ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako pozostałe zobowiązania finansowe i wykazywane w podziale na część krótko- i długoterminową. Szczegółowe uzgodnienie powyższych zobowiązań oraz opis kluczowych postanowień umownych zawarto w Nocie 23.

Rzeczowe aktywa trwałe Grupy stanowią zabezpieczenie udzielonych Grupie kredytów. Wartość zabezpieczeń ustanowionych na rzeczowych aktywach trwałych przedstawia tabela poniżej:

	<u>Koniec okresu</u> 31/03/2019	<u>Koniec okresu</u> 31/03/2018
	w tys. PLN	w tys. PLN
Wartość rzeczowych aktywów trwałych stanowiących zabezpieczenie udzielonych Grupie kredytów i linii gwarancyjnych	<u>13 058</u>	<u>13 625</u>
	<u>13 058</u>	<u>13 625</u>

Zmiany w wartości rzeczowych aktywów trwałych zostały przedstawione w poniższych tabelach.

Zmiany w stanie rzeczowych aktywów trwałych za okres 1 kwietnia 2018 – 31 marca 2019 roku

	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	Środki trwale w budowie	Razem
Wartość brutto	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN
Stan na 1 kwietnia 2018 roku	3 536	38 169	46 010	4 769	5 921	2 480	100 885
Zwiększenia:							
- nabycie	-	865	3 980	134	407	1 680	7 066
Zmniejszenia:							
- sprzedaż i likwidacja	-	-	1 460	162	-	-	1 622
- przeniesienie do rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	-	-	-	-	-	2 706	2 706
Stan na 31 marca 2019 roku	3 536	39 034	48 530	4 741	6 328	1 454	103 623
Umorzenie i odpisy							
Stan na 1 kwietnia 2018 roku	-	9 295	21 115	3 243	2 976	-	36 629
Zwiększenia:							
- amortyzacja	-	1 564	3 793	373	443	-	6 173
Zmniejszenia:							
- sprzedaż i likwidacja	-	-	293	162	-	-	455
Stan na 31 marca 2019 roku	-	10 859	24 615	3 454	3 419	-	42 347
Różnice kursowe z przeliczenia	-	1 233	357	(151)	(33)	-	1 406
Netto na dzień 31 marca 2019 roku	3 536	29 408	24 272	1 136	2 876	1 454	62 682

Zmiany w stanie rzeczowych aktywów trwałych za okres 1 kwietnia 2017 – 31 marca 2018 roku

	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	Środki trwale w budowie	Razem
Wartość brutto	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN
Stan na 1 kwietnia 2017 roku	3 536	38 148	36 348	5 307	3 976	9 131	96 446
Zwiększenia:							
- nabycie	-	21	9 474	215	1 891	3 485	15 086
- połączenie jednostki zależnej	-	-	154	-	-	40	194
- reklasyfikacja z wartości niematerialnych	-	-	157	99	54	-	310
Zmniejszenia:							
- sprzedaż i likwidacja	-	-	123	852	-	-	975
- przeniesienie do rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	-	-	-	-	-	10 176	10 176
Stan na 31 marca 2018 roku	3 536	38 169	46 010	4 769	5 921	2 480	100 885
Umorzenie i odpisy							
Stan na 1 kwietnia 2017 roku	-	7 454	18 413	3 508	2 538	-	31 913
Zwiększenia:							
- amortyzacja	-	1 796	2 890	489	331	-	5 506
- umorzenie związane z nakładami na prace rozwojowe w toku	-	45	(86)	-	107	-	66
- połączenie jednostki zależnej	-	-	7	-	-	-	7
Zmniejszenia:							
- sprzedaż i likwidacja	-	-	109	754	-	-	863
Stan na 31 marca 2018 roku	-	9 295	21 115	3 243	2 976	-	36 629
Różnice kursowe z przeliczenia	-	665	(198)	(74)	(33)	622	982
Netto na dzień 31 marca 2018 roku	3 536	29 539	24 697	1 452	2 912	3 102	65 238

NOTA 13 - INNE AKTYWA DŁUGOTERMINOWE

	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Należności z tytułu kaucji zatrzymanych w ramach kontraktów długoterminowych	7 859	6 800
Należności z tytułu depozytów zabezpieczających umowy leasingu finansowego	4 592	3 814
Należności z tytułu depozytów zabezpieczających umowy leasingu operacyjnego	196	324
Należności z tytułu zaliczek przekazanych na zakup rzeczowych aktywów trwałych	1 510	1 435
Rozliczenia międzyokresowe kosztów – wydatki stanowiące koszt przyszłych okresów	648	809
	<u>14 805</u>	<u>13 182</u>

Głównymi składnikami innych aktywów długoterminowych są kaucje zatrzymywane przez inwestorów obejmujące określony umownie procent zafakturowanych dostaw. Procent ten kształtuje się najczęściej w wysokości od 5% do 10% wartości umowy. W zależności od podpisanych umów kaucje te zatrzymywane są przez inwestorów w okresie od 6 m-cy do 120 m-cy.

W zakresie rozpoznawania przychodów, przychód w części objętej kaucją zatrzymaną przez inwestora rozpoznawany jest w wartości godziwej. Dyskonto wynikające z ujęcia wartości godziwej rozpoznawane jest w ramach przychodów finansowych według metody zamortyzowanego kosztu.

W związku z zawartą umową leasingu i dzierżawy nieruchomości zakładu produkcyjnego jednostka dominującą wpłaca do leasingodawcy kaucję pieniężną stanowiącą zabezpieczenie umowy. Wartość nominalna złożonej kaucji na dzień bilansowy wynosiła 5.174 tys. PLN, jej zdyskontowana wartość bieżąca na dzień bilansowy wyniosła 4.592 tys. PLN.

NOTA 14 – ZAPASY

	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Materiały	24 894	21 376
Produkcja w toku	6 195	4 180
Produkty gotowe	12 536	16 500
Towary	8 385	1 072
Odpisy aktualizujące	(4 467)	(1 252)
	<u>47 543</u>	<u>41 876</u>

Zapasy wyceniane są według zasad przedstawionych w Nocie 2. Utworzone odpisy aktualizujące oraz ich odwrócenia ujmowane są odpowiednio jako pozostałe koszty i przychody operacyjne. W bieżącym roku obrotowym, w związku z dokonaną sprzedażą lub likwidacją zapasów, które utraciły przydatność gospodarczą, Grupa rozwiązała odpis na zapasy w wysokości 25 tys. PLN. Wartość odpisu utworzonego na zapasy wyniosła w roku obrotowym 3.225 tys. PLN.

Zapasy stanowią zabezpieczenie udzielonych Grupie kredytów. Wartość księgową zapasów, jakie według umowy przewłaszczenia stanowią zabezpieczenie, przedstawia tabela poniżej:

	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Wartość zapasów stanowiących zabezpieczenie kredytów bankowych	13 810	17 061
	<u>13 810</u>	<u>17 061</u>

NOTA 15 - NALEŻNOŚCI HANDLOWE I POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI

	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Należności handlowe od jednostek pozostałych	111 236	95 498
- <i>należności z tytułu wyceny kontraktów długoterminowych</i>	14 254	12 791
- <i>część krótkoterminowa kaucji gwarancyjnych</i>	5 812	6 323
Należności z tytułu podatków z wyłączeniem podatku dochodowego od osób prawnych	2 881	1 870
Zaliczki przekazane na poczet dostaw	1 513	3 435
Pozostałe należności	1 675	1 717
Odpisy aktualizujące	(14 194)	(18 171)
	<u>103 111</u>	<u>84 349</u>

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj termin płatności mieszczący się w okresie od 14 do 180 dni. Wartość godziwa należności nie różni się istotnie od ich wartości księgowych wykazanych w bilansie.

W bieżącym roku obrotowym Grupa utworzyła odpisy aktualizujące wartość należności na kwotę 3.211 tys. PLN, natomiast rozwiązane zostały odpisy w kwocie 1.101 tys. PLN. W związku z brakiem możliwości odzyskania należności wykorzystane zostały odpisy na należności w wysokości 6.087 tys. PLN.

NOTA 16 - INNE AKTYWA OBROTOWE

	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Rozliczenia międzyokresowe kosztów - wydatki stanowiące koszt przyszłych okresów	1 699	1 816
	1 699	1 816

Inne aktywa obrotowe obejmują wydatki związane z kosztami przyszłych okresów. W szczególności są to poniesione z góry opłaty za usługi. Aktywa te rozliczane są w koszty działalności zgodnie z upływem czasu lub wielkością świadczeń w zależności od ich charakteru.

NOTA 17 - ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Środki pieniężne w kasie i banku	13 523	12 602
Lokaty krótkoterminowe	-	62
	13 523	12 664

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość uzależniona jest od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są deponowane na różne okresy, od jednego dnia do 3 miesięcy, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych.

Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów jest równa ich wartości księgowej netto. W stosunku do wykazanych wielkości, poza środkami zgromadzonymi na wyodrębnionych rachunkach VAT w kwocie 41 tys. PLN, nie występują żadne ograniczenia w dysponowaniu środkami pieniężnymi i ich ekwiwalentami.

NOTA 18 - KAPITAŁ WŁASNY

Kapitał akcyjny

Szczegółowe informacje na temat poszczególnych serii akcji składających się na kapitał podstawowy jednostki dominującej na dzień 31 marca 2019 roku, przedstawiają się następująco:

<u>Seria</u>	<u>Liczba akcji</u>	<u>Wartość nominalna</u>	<u>Data rejestracji</u>	<u>Prawo do dywidendy</u>	<u>Sposób pokrycia</u>	<u>Rodzaj akcji</u>
AA	12 454 544	3 113 636,00	17.05.2007	17.05.2007	Gotówka/aport*	zwykłe
BB	1 780 488	445 122,00	09.08.2007	09.08.2007	Gotówka	zwykłe
CC	1 423 503	355 875,75	15.09.2008	15.09.2008	Gotówka/aport	zwykłe
	<u>15 658 535</u>	<u>3 914 633,75</u>				

Wartość nominalna jednej akcji w złotych:

0,25

* kapitał akcyjny MERCOR SA powstał w wyniku przekształcenia kapitału zakładowego PUH MERCOR Sp. z o.o. w wyniku zmiany formy prawnej w dniu 21 września 2004 roku; kapitał zakładowy PUH MERCOR Sp. z o.o. opłacony został gotówką do kwoty 100,00 PLN, pozostała część kapitału w kwocie 2.999.900,00 PLN opłacona została wkładem niepieniężnym w postaci wniesionych udziałów w MERCOR-Pro Sp. z o.o. zgodnie z aktem notarialnym rep. A nr 6477/99 z dnia 9 lipca 1999 roku

Na dzień 31 marca 2019 roku nie występowały żadne ograniczenia związane z akcjami jednostki dominującej.

Struktura właścicielska kapitału akcyjnego jednostki dominującej na dzień 31 marca 2019 roku przedstawiała się następująco:

Akcjonariusz	31.03.2019		31.03.2018	
	Ilość akcji	%	Ilość akcji	%
Periban Limited ⁽¹⁾	4 102 994	26,20%	4 102 994	26,20%
Rockbridge TFI S.A. ⁽²⁾	3 205 730	20,47%	-	-
Altus TFI S.A. ⁽³⁾	-	-	3 139 999	20,05%
Otwarty Fundusz Emerytalny PZU Złota Jesień ⁽⁴⁾	1 452 000	9,27%	1 452 000	9,27%
Nationale Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny ⁽⁵⁾	1 300 000	8,30%	1 200 000	7,66%
N50 Cyprus Limited ⁽⁶⁾	1 000 853	6,39%	1 000 853	6,39%
PTE Allianz Polska S.A. ⁽⁷⁾	911 018	5,82%	911 018	5,82%
Akcjonariat rozproszony	3 685 940	23,55%	3 851 671	24,61%
	15 658 535	100,00%	15 658 535	100,00%

(1) zgodnie z zawiadomieniem z dnia 11.06.2014 roku

(2) zgodnie z zawiadomieniem z dnia 19.12.2018 roku

(3) zgodnie z zawiadomieniem z dnia 27.04.2018 roku

(4) zgodnie ze zgłoszeniem na ZWZ zwołane na dzień 19.07.2016 roku

(5) zgodnie ze zgłoszeniem na ZWZ zwołane na dzień 20.09.2018 roku

(6) zgodnie z zawiadomieniem z dnia 14.03.2017 roku

(7) zgodnie z zawiadomieniem otrzymanym w dniu 22.09.2014 roku

Przedstawiony powyżej udział w kapitale podstawowym odpowiadał udziałowi w głosach na zgromadzeniu akcjonariuszy.

Na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego akcjonariusze posiadający co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu przedstawiają się następująco:

Akcjonariusz	Ilość akcji	%
Periban Limited ⁽¹⁾	4 102 994	26,20%
Investors Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. ⁽²⁾	3 726 820	23,80%
Otwarty Fundusz Emerytalny PZU Złota Jesień ⁽³⁾	1 452 000	9,27%
Nationale Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny ⁽⁴⁾	1 300 000	8,30%
N50 Cyprus Limited ⁽⁵⁾	1 000 853	6,39%
PTE Allianz Polska S.A. ⁽⁶⁾	911 018	5,82%

(1) zgodnie z zawiadomieniem z dnia 11.06.2014 roku

(2) zgodnie z zawiadomieniem z dnia 17.06.2019 roku

(3) zgodnie ze zgłoszeniem na ZWZ zwołane na dzień 19.07.2016 roku

(4) zgodnie ze zgłoszeniem na ZWZ zwołane na dzień 20.09.2018 roku

(5) zgodnie z zawiadomieniem z dnia 14.03.2017 roku

(6) zgodnie z zawiadomieniem z dnia 22.09.2014 roku

Kapitały rezerwowe

Kapitał rezerwowy jednostki dominującej utworzony został z zysku wypracowanego w latach poprzednich. Kapitał ten został utworzony z przeznaczeniem na rozwój działalności.

Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane z lat poprzednich obejmują w całości zyski zatrzymane decyzją akcjonariuszy. Zgodnie z art. 396 §1 Kodeksu Spółek Handlowych, na pokrycie straty należy utworzyć kapitał zapasowy, do którego przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału zakładowego.

Struktura zysków zatrzymanych z lat poprzednich przedstawia się następująco:

	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Zyski zatrzymane z lat poprzednich	7 147	(3 059)
Wpływ zmian standardów rachunkowości	345	-
Zysk bieżącego okresu przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	14 964	10 206
	22 456	7 147

NOTA 19 - KREDYTY I POŻYCZKI

	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Kredyty bankowe	84 139	79 878
Pożyczki z instytucji finansowych	812	1 020
Pożyczki od udziałowców	1 260	1 260
Pożyczki od osób fizycznych	218	550
	86 429	82 708
w tym:		
Część długoterminowa	70 180	14 155
Kredyty bankowe	69 653	13 541
Pożyczki od instytucji finansowych	527	614
Część krótkoterminowa	16 249	68 553
Kredyty bankowe	14 486	66 337
Pożyczki od instytucji finansowych	285	406
Pożyczki od udziałowców	1 260	1 260
Pożyczki od osób fizycznych	218	550
Kredyty i pożyczki wymagane:		
do roku	16 249	68 553
od 2 do 3 lat	67 488	9 292
od 3 lat do 5 lat	2 692	4 690
powyżej 5 lat	-	173
	86 429	82 708

Wyrażona w PLN struktura walutowa kredytów wykorzystywanych przez Grupę przedstawia się następująco:

	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Kredyty w złotych (PLN)	85 523	81 224
Kredyty w koronach czeskich (CZK)	-	94
Kredyty w Euro (EUR)	906	1 390
	86 429	82 708

Specyfikacja otrzymanych kredytów i pożyczek oraz istotnych warunków umów kredytowych została zawarta w tabeli poniżej.

Kredyty i pożyczki według stanu na 31 marca 2019 roku

Nazwa (firma) jednostki ze wskazaniem formy prawnej	Forma kredytu	Kwota kredytu / pożyczki wg umowy		Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty (tys. PLN)		Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Zabezpieczenia
		w tys.	waluta	Część krótkoterminowa	Część długoterminowa			
BNP Paribas Bank Polska S.A. (dawniej Raiffeisen Bank Polska S.A.)	Kredyt w rachunku bieżącym	32 160	PLN	-	29 757	1W WIBOR + marża	30.11.2021	cesja należności, zastaw rejestrowy na zapasach i środkach trwałych wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, weksel in blanco, pełnomocnictwo do rachunku prowadzonego przez bank, hipoteka umowna łączna na nieruchomości w Mirosławiu
BNP Paribas Bank Polska S.A. (dawniej Raiffeisen Bank Polska S.A.)	Kredyt inwestycyjny (nabycie akcji Dunamenti Tűzvédelem Zrt)	17 000	PLN	2 383	7 353	1M WIBOR + marża	30.04.2023	pełnomocnictwo do rachunku, weksel in blanco, hipoteka umowna łączna na nieruchomości wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, zastaw na przedsiębiorstwie spółki Dunamenti Tűzvédelem Zrt
Credit Agricole Bank Polska S.A.	Kredyt w rachunku bieżącym	21 420	PLN	-	20 030	O/N WIBOR + marża	31.10.2020	cesja należności, zastaw rejestrowy na zapasach i środkach trwałych wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, hipoteka umowna łączna na nieruchomości w Mirosławiu
mBank S.A.	Kredyt obrotowy	15 000	PLN	2 500	12 500	1M WIBOR + marża	19.02.2021	cesja należności, zastaw rejestrowy na zapasach i środkach trwałych wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, hipoteka umowna łączna na nieruchomości w Mirosławiu
mBank S.A.	Kredyt w rachunku bieżącym	6 420	PLN	5 664	-	O/N WIBOR + marża	20.02.2020	cesja należności, zastaw rejestrowy na zapasach i środkach trwałych wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, hipoteka umowna łączna na nieruchomości w Mirosławiu
BZ WBK S.A.	Pożyczka leasingowa	240	PLN	83	71	1M WIBOR + marża	31.03.2021	weksel własny in blanco

Osoba fizyczna	Pożyczka na cele obrotowe	180	EUR	218	-	1M EURIBOR + marża	12.12.2019	bez zabezpieczeń
Osoba fizyczna	Pożyczki na cele obrotowe	1 260	PLN	1 260	-	oprocentowanie stałe	31.03.2020	bez zabezpieczeń
Raiffeisen Bank Polska S.A.	Kredyt w rachunku bieżącym	4 000	PLN	3 922	-	1W WIBOR + marża	29.11.2019	cesja należności, zastaw rejestrowy na zapasach wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, weksel in blanco
Consortio Urbanistico Leganes Tecnologico	Kredyt inwestycyjny	31	EUR	-	133	nieoprocentowana	25.01.2022	bez zabezpieczeń
Consortio Urbanistico Leganes Tecnologico	Kredyt inwestycyjny	75	EUR	-	323	nieoprocentowana	25.01.2023	bez zabezpieczeń
Consortio Urbanistico Leganes Tecnologico	Kredyt inwestycyjny	15	EUR	62	-	3M EURIBOR + marża	15.09.2021	bez zabezpieczeń
Consortio Urbanistico Leganes Tecnologico	Kredyt inwestycyjny	30	EUR	127	-	3M EURIBOR + marża	15.09.2022	bez zabezpieczeń
Bankinter	Linia kredytowa	100	EUR	13	-	3M EURIBOR + marża	25.09.2019	bez zabezpieczeń
Tatra banka a.s.	Kredyt inwestycyjny	10	EUR	17	13	3M EURIBOR + marża	31.07.2020	zastaw na pojeździe
Razem kredyty bankowe i pożyczki				16 249	70 180			

Kredyty i pożyczki według stanu na 31 marca 2018 roku

Nazwa (firma) jednostki ze wskazaniem formy prawnej	Forma kredytu	Kwota kredytu / pożyczki wg umowy		Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty (tys. PLN)		Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Zabezpieczenia
		w tys.	waluta	Część krótkoterminowa	Część długoterminowa			
Raiffeisen Bank Polska S.A.	Kredyt w rachunku bieżącym	30 000	PLN	26 898	-	1W WIBOR + marża	30.11.2018	cesja należności, zastaw rejestrowy na zapasach i środkach trwałych wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, weksel in blanco, pełnomocnictwo do rachunku prowadzonego przez bank, hipoteka umowna łączna na nieruchomości w Mirosławiu
Raiffeisen Bank Polska S.A.	Kredyt inwestycyjny (nabycie akcji Dunamenti Tűzvédelem Zrt)	17 000	PLN	2 202	8 992	1M WIBOR + marża	30.04.2023	pełnomocnictwo do rachunku, weksel in blanco, hipoteka umowna łączna na nieruchomości wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, zastaw na przedsiębiorstwie spółki Dunamenti Tűzvédelem Zrt
Credit Agricole Bank Polska S.A.	Kredyt w rachunku bieżącym	20 000	PLN	19 825	-	O/N WIBOR + marża	31.10.2018	cesja należności, zastaw rejestrowy na zapasach i środkach trwałych wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, hipoteka umowna łączna na nieruchomości w Mirosławiu
PKO BP S.A.	Limit kredytu wielocelowego	20 000	PLN	13 420	4 500	1M WIBOR + marża	29.10.2019	cesja należności, zastaw rejestrowy na zapasach i środkach trwałych wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, weksel in blanco, hipoteka umowna łączna na nieruchomości w Mirosławiu
BZ WBK S.A.	Pożyczka leasingowa	240	PLN	234	-	1M WIBOR + marża	31.03.2021	weksel własny in blanco
Osoba fizyczna	Pożyczka na cele obrotowe	180	EUR	550	-	1M EURIBOR + marża	12.12.2018	bez zabezpieczeń
Osoba fizyczna	Pożyczki na cele obrotowe	1 260	PLN	1 260	-	oprocentowanie stałe	31.12.2018	bez zabezpieczeń
Raiffeisen Bank Polska S.A.	Kredyt w rachunku bieżącym	4 000	PLN	3 887	-	1W WIBOR + marża	15.11.2018	cesja należności, zastaw rejestrowy na zapasach wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, weksel in blanco

Consortio Urbanistico Leganes Tecnologico	Kredyt inwestycyjny	60	EUR	61	191	3M EURIBOR + marża	25.01.2022	bez zabezpieczeń
Consortio Urbanistico Leganes Tecnologico	Kredyt inwestycyjny	126	EUR	109	424	3M EURIBOR + marża	25.01.2023	bez zabezpieczeń
Bankia	Linia kredytowa	200	EUR	13	-	3M EURIBOR + marża	25.09.2018	bez zabezpieczeń
Bankinter	Linia kredytowa	225	EUR	-	-	3M EURIBOR + marża	25.09.2018	bez zabezpieczeń
Tatra banka a.s.	Kredyt inwestycyjny	20	EUR	19	48	3M EURIBOR + marża	31.03.2021	zastaw na pojeździe
CSOB s.a.	Kredyt inwestycyjny	350	CZK	75	-	3M PRIBOR + marża	30.03.2019	zastaw na pojeździe
Razem kredyty bankowe i pożyczki				68 553	14 155			

NOTA 20 - REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA

	<u>Koniec okresu</u> 31/03/2019	<u>Koniec okresu</u> 31/03/2018
	w tys. PLN	w tys. PLN
Rezerwy na świadczenia pracownicze	153	381
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	1 477	1 196
Rezerwa na przewidywane straty	129	981
	1 759	2 558
w tym:		
Część długoterminowa		
Rezerwy na świadczenia pracownicze	146	177
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	-	-
Rezerwa na przewidywane straty	-	-
	146	177
Część krótkoterminowa		
Rezerwy na świadczenia pracownicze	7	204
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	1 477	1 196
Rezerwa na przewidywane straty	129	981
	1 613	2 381

Okres gwarancji udzielanej przez Grupę na swoje wyroby najczęściej wynosi 24 miesiące. Z tego względu, z uwagi na fakt, że zmiana wartości pieniądza w czasie nie ma istotnego wpływu na szacunek rezerw na koszty robót gwarancyjnych, rezerwy te nie podlegają dyskontowaniu. Wartość rezerw szacowana jest na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy w oparciu o statystyczny udział kosztów napraw gwarancyjnych dotyczących poprzednich okresów. Kwota rezerwy wyliczana jest przy założeniu proporcjonalnego udziału kosztów napraw gwarancyjnych do przychodów ze sprzedaży.

Pracownikom podmiotów zlokalizowanych w Polsce przysługuje prawo do odprawy emerytalnej na zasadach określonych w art. 92¹ Kodeksu Pracy, tj. w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia pracownika w dniu nabycia prawa do odprawy. Rezerwy te szacowane są metodami aktuarialnymi. Istotne założenia aktuarialne na poszczególne dni bilansowe przedstawiają się następująco:

	<u>Koniec okresu</u> 31/03/2019	<u>Koniec okresu</u> 31/03/2018
Stopa dyskontowa	2,0%	2,0%
Wskaźnik wzrostu wynagrodzeń	1,5%	1,5%
Wskaźnik wzrostu wynagrodzeń dla przyszłych lat	1,5%	1,5%

	<u>Rezerwa na</u> <u>świadczenia</u> <u>pracownicze</u>	<u>Rezerwa na</u> <u>naprawy</u> <u>gwarancyjne</u>	<u>Rezerwa na</u> <u>przewidywane</u> <u>straty</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN
Stan rezerw na 31.03.2018	381	1 196	981
Utworzenie rezerw w ciężar kosztów	-	281	-
Rozwiązanie rezerw utworzonych w poprzednich okresach	-	-	-
Wykorzystanie rezerw utworzonych w poprzednich okresach	228	-	852
Stan rezerw na 31.03.2019	153	1 477	129

NOTA 21 - ZOBOWIĄZANIA HANDLOWE I POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA

	<u>Koniec okresu</u> 31/03/2019	<u>Koniec okresu</u> 31/03/2018
	w tys. PLN	w tys. PLN
Zobowiązania handlowe wobec jednostek pozostałych	53 281	47 507
- w tym zobowiązania z wyceny kontraktów długoterminowych	1 806	648
Zobowiązania z tytułu podatków i ubezpieczeń społecznych z wyłączeniem podatku dochodowego od osób prawnych	3 016	2 760
Zaliczki otrzymane na poczet dostaw	7 645	5 639
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	2 067	859
Pozostałe zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe, w tym:	9 252	6 877
rozliczenia z tytułu premii	4 914	2 688
rozliczenia z tytułu niewykorzystanych urlopów	1 663	1 367
rozliczenia z tytułu nie zafakturowanych kosztów	2 109	1 542
pozostałe zobowiązania	566	1 280
	75 261	63 642
w tym:		
część długoterminowa	-	-
część krótkoterminowa	75 261	63 642
	75 261	63 642

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj termin płatności mieszczący się w okresie od 7 do 90 dni. Grupa nie jest uzależniona od wąskiego grona dostawców.

NOTA 22 - PRZYCHODY PRZYSZŁYCH OKRESÓW

	<u>Koniec okresu</u> 31/03/2019	<u>Koniec okresu</u> 31/03/2018
Zysk ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych	3 041	3 671
Dotacje do projektów rozwojowych	3 506	2 762
Pozostałe	305	468
	6 852	6 901
w tym:		
Część długoterminowa	6 218	6 267
Część krótkoterminowa	634	634
	6 852	6 901

Jednostka dominująca korzysta z dofinansowania do nakładów na prace rozwojowe w ramach umowy podpisanej w 2016 roku z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju o dofinansowanie projektu w ramach programu operacyjnego Inteligentny Rozwój. Łączna wartość dofinansowania możliwa do pozyskania w pięcioletnim okresie obowiązywania umowy wynosi 10.319 tys. PLN.

W ramach dotacji jednostka dominująca otrzymała kwotę 3.428 tys. PLN, z czego w bieżącym roku obrotowym była to kwota 749 tys. PLN.

Na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego jednostka dominująca spełniała wszystkie warunki związane z podpisaną umową.

NOTA 23 - POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE

Pozostałe zobowiązania finansowe obejmują zobowiązania z tytułu leasingu finansowego oraz wyceny instrumentów pochodnych. Szczegółowe informacje na temat tych zobowiązań zostały zaprezentowane poniżej.

	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	23 497	25 891
	23 497	25 891
	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Wartość przyszłych płatności z tytułu leasingu finansowego wymagalnych w ciągu:		
- jednego roku	4 478	4 157
- dwóch do pięciu lat	23 928	14 769
- powyżej 5 lat	-	12 926
	<u>28 406</u>	<u>31 852</u>
Przyszłe koszty odsetkowe (-)	(4 909)	(5 961)
Wartość bieżąca przyszłych minimalnych płatności z tytułu leasingu finansowego	23 497	25 891
w tym:		
Kwoty wymagane w ciągu kolejnych 12 m-cy (ujęte w zobowiązaniach krótkoterminowych)	<u>4 434</u>	<u>4 113</u>
Kwoty wymagane w okresie po 12 miesiącach w ciągu:	<u>19 063</u>	<u>21 778</u>
- dwóch do pięciu lat	19 063	13 784
- powyżej 5 lat	-	7 994

W ramach umów leasingu finansowego Grupa użytkuje zabudowaną nieruchomość zakładu produkcyjnego, maszyny i urządzenia oraz środki transportu. Okres trwania leasingu nieruchomości wynosi 15 lat (od stycznia 2009 roku), dla maszyn i urządzeń jest to od 3 do 7 lat, w przypadku środków transportu okres ten wynosi od 3 do 5 lat.

Zawarte umowy leasingu środków transportu nie zawierają klauzuli wpłaty opłaty wstępnej. Większość umów zawiera klauzule nabycia przedmiotu leasingu za cenę ustaloną w ramach umowy, która waha się od 0,1% do 1% wartości początkowej przedmiotu leasingu.

NOTA 24 - NABYCIE JEDNOSTEK GOSPODARCZYCH

W roku obrotowym trującym od 1 kwietnia 2018 roku do 31 marca 2019 roku nie następowało nabycie jednostek gospodarczych.

W kwietniu 2017 roku jednostka dominująca objęła kontrolę nad SP ZERO Sp. z o.o. (obecnie DFM Doors Sp. z o.o.) poprzez nabycie 82% udziałów spółki (stanowiących 82% praw głosów na zgromadzeniu wspólników).

W wyniku objęcia kontroli SP ZERO Sp. z o.o., Grupa „MERCOR” S.A. objęła następujące aktywa netto:

	Wartość godziwa 18 kwietnia 2017r.
Aktywa trwałe	
Pozostałe wartości niematerialne	1 056
Rzeczowe aktywa trwałe	1 310
Aktywa finansowe	63
	2 429
Aktywa obrotowe	
Zapasy	2
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	627
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	8
	637
Zobowiązanie długoterminowe	
Długoterminowe pożyczki i kredyty	-
Rezerwa na podatek odroczony	-
Rezerwy na zobowiązania	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	-
Zobowiązanie z tytułu leasingu	-
	-
Zobowiązania krótkoterminowe	
Krótkoterminowe pożyczki i kredyty	2 954
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	308
Zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego	-
Rezerwy na zobowiązania	-
Zobowiązanie z tytułu leasingu	4
	3 266
Aktywa netto nabyte	(200)

Końcowe rozliczenie ceny nabycia, zgodnie z MSSF 3 „Połączenia jednostek gospodarczych” zostało dokonane na dzień kończący poprzedni rok obrotowy. Rozliczenie końcowe nie wykazało różnic w stosunku do pierwotnie przyjętych wartości nabytych aktywów netto. Cena nabycia 8 tys. zł, a wartość objętych aktywów netto minus 200 tys. zł. Powstała w ten sposób wartość firmy (208 tys. zł) została zaprezentowana w nocie 11.

NOTA 25 - AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

Aktywa warunkowe

Jednostka dominująca była w sporze z organami podatkowymi wynikającym z przeprowadzonych przez Pomorski Urząd Skarbowy w Gdańsku kontroli dotyczących rozliczenia podatku dochodowego od osób prawnych za rok podatkowy trwający od 01.04.2012 roku do 31.03.2013 roku (opis przebiegu sporu znajduje się w Nocie 9 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego). W przypadku gdy władze skarbowe uznają zasadność wyroków Naczelnego Sądu Administracyjnego i nie będą prowadzić dalszego postępowania w stosunku do jednostki dominującej, będzie jej przysługiwał zwrot zapłaconych zaliczek na podatek dochodowy od osób prawnych za rok podatkowy 2012/2013 w kwocie 5.433 tys. PLN oraz odsetki od zapłaconych kwot.

Zobowiązania warunkowe

Jednostka dominująca była w sporze z organami podatkowymi wynikającym z przeprowadzonych przez Pomorski Urząd Skarbowy w Gdańsku kontroli dotyczących rozliczenia podatku dochodowego od osób prawnych za rok podatkowy trwający od 01.04.2012 roku do 31.03.2013 roku (opis przebiegu sporu znajduje się w Nocie 9 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego). W przypadku gdy władze skarbowe nie uznają zasadności wyroków Naczelnego Sądu Administracyjnego i będą prowadzić dalsze postępowanie w stosunku do jednostki dominującej, może ona zostać zobligowana do obciążenia wyników finansowych za lata poprzednie kwotą podatku dochodowego dotyczącego rozliczonej straty podatkowej w wysokości 47.991 tys. PLN oraz zapłaty ewentualnego zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych. Obciążenie wyniku, bez uwzględnienia ewentualnych odsetek od zaległości, może wynieść 9.118 tys. PLN a ewentualna kwota podatku do zapłaty to 9.118 tys. PLN (bez ewentualnych odsetek od zaległości podatkowych). Ewentualna kwota podatku dochodowego do zapłaty nie różni się od kwoty potencjalnego obciążenia wyniku finansowego, gdyż w poprzednim roku obrotowym wynik finansowy (zyski zatrzymane) obciążony został kwotą 5.433 tys. PLN zapłaconych zaliczek na podatek dochodowy za rok podatkowy 2012/2013.

Poza opisanymi powyżej, w Grupie nie występują istotne, nie ujęte w sprawozdaniu finansowym, pozycje aktywów i zobowiązań warunkowych mogące spowodować wpływy lub wypływy korzyści ekonomicznych.

NOTA 26 - LEASING

Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingobiorca

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, Grupa jako leasingobiorca operacyjny była stroną umów przedmiotem których były:

- hale produkcyjne i powierzchnie magazynowe,
- powierzchnia biurowa,
- urządzenia biurowe (drukarki i kserokopiarki),
- środki transportu,
- lokale mieszkalne, oraz
- wieczyste użytkowanie gruntów.

Charakter zawieranych umów sprawia, że Grupa w zakresie, w jakim jest leasingobiorcą leasingu operacyjnego, nie posiada umów o charakterze nieodwołalnym.

Suma opłat z tytułu leasingu operacyjnego poniesionych przez jednostkę dominującą w roku obrotowym wyniosła 2.056 tys. PLN.

W zakresie leasingu gruntów jednostka dominująca użytkuje na zasadach leasingu operacyjnego grunty, tzw. prawo wieczystego użytkowania gruntów. Opłaty za użytkowanie wieczyste gruntów określane są administracyjnie jako 3% wartości gruntu będącego przedmiotem leasingu. Zgodnie z operatem szacunkowym, na podstawie którego została ustalona wysokość opłaty za wieczyste użytkowanie gruntów, wartość godziwa gruntu w wieczystym użytkowaniu określona została na kwotę 2.034 tys. PLN.

	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Wartość przyszłych minimalnych płatności z tytułu prawa wieczystego użytkowania wymagalnych w ciągu:		
- jednego roku	61	61
- dwóch do pięciu lat	244	244
- powyżej 5 lat	427	488
	732	793

W ramach umów leasingu operacyjnego jednostka dominująca użytkuje samochody. Wartość przyszłych minimalnych płatności dotyczyłaby wyłącznie opłat w okresie wypowiedzenia umów najmu. Okres wypowiedzenia w zależności od umowy kształtuje się w przedziale od 1 do 3 miesięcy.

NOTA 27 - INFORMACJE O PODMIOTACH POWIĄZANYCH

Identyfikacja podmiotów powiązanych

1. Znaczący akcjonariusze

Informacja o znaczących akcjonariuszach zawarta została w Nocie 19 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

2. Inne podmioty

Innymi podmiotami powiązаныmi z Grupą są: członkowie organów zarządzających i nadzorczych jednostki dominującej oraz spółek zależnych (łącznie z dyrektorami), łącznie z członkami w/w organów pełniącymi funkcje w spółkach grupy kapitałowej, oraz osoby będące bliskimi członkami rodziny tych osób (tzn. partner życiowy i dzieci, dzieci partnera życiowego oraz osoby pozostające na utrzymaniu osoby lub jej partnera życiowego) oraz inne podmioty gospodarcze, w których członkowie zarządu podmiotu dominującego oraz spółek zależnych pełnią funkcje zarządcze lub są ich udziałowcami.

Grupa nie posiada programów świadczeń po okresie zatrudnienia skierowanych do pracowników jednostki lub innego podmiotu powiązanego z Grupą.

Transakcje z akcjonariuszami jednostki dominującej

W stosunku do akcjonariuszy jednostki dominującej, w okresach objętych niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym zakres wzajemnych transakcji obejmował transakcje handlowe zawarte pomiędzy jednostką dominującą a członkami jej zarządu, członkami innych organów stanowiących jednostki dominującej, jak również członkami ich rodzin. Wartość i zakres transakcji handlowych przedstawia tabela poniżej:

Podmiot powiązany	Rok	<u>Sprzedż na rzecz podmiotów powiązanych</u>	<u>Zakupy od podmiotów powiązanych</u>	<u>Odsetki od pożyczek od podmiotów powiązanych</u>	<u>Należności od podmiotów powiązanych</u>	<u>Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych</u>
		w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN
Krempeć	2018/2019	118	-	-	-	218
Krzysztof i Magdalena	2017/2018	8	135	3	-	550
	2018/2019	118	-	-	-	218
	2017/2018	8	135	3	-	550

Transakcje przedstawione powyżej obejmowały sprzedaż materiałów i wyrobów oraz refaktury poniesionych kosztów jak również najem powierzchni biurowych.

Transakcje z innymi podmiotami

Transakcje handlowe

Transakcje z innymi podmiotami obejmowały transakcje pomiędzy jednostką dominującą a Ambient-System Sp. z o.o., w której jeden z obecnych członków Rady Nadzorczej Spółki posiada 100% udziałów oraz Periban Poland Sp. z o.o. spółka komandytowa powiązaną z jednostką dominującą poprzez jednego z członków zarządu. Wartość i zakres transakcji handlowych przedstawia tabela poniżej:

<u>Podmiot powiązany</u>	<u>Rok</u>	<u>Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych</u>	<u>Zakupy od podmiotów powiązanych</u>	<u>Należności od podmiotów powiązanych</u>	<u>Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych</u>
		w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN
Ambient System Sp. z o.o.	2018/2019	-	-	-	-
Periban Poland Sp. z o.o. Sp.K.	2017/2018	1	-	-	-
	2018/2019	1	220	-	23
	2017/2018	-	55	-	23

Transakcje przedstawione powyżej obejmowały sprzedaż i zakup materiałów, wyrobów i usług oraz wynajem powierzchni biurowych.

Wynagrodzenie wyższej kadry kierowniczej

Wynagrodzenia kadry kierowniczej obejmuje wynagrodzenia członków Zarządu, Rady Nadzorczej oraz Dyrektorów jednostki dominującej. Wynagrodzenia wypłacone tej grupie kadry w podziale na podstawowe rodzaje świadczeń prezentuje tabela poniżej:

	<u>01/04/2018-31/03/2019</u>	<u>01/04/2017-31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	4 194	4 383
	4 194	4 383

Łączne krótkoterminowe świadczenia pracownicze przedstawione powyżej, dotyczą wynagrodzenia z tytułu stosunku pracy i pełnionych funkcji i obejmują:

	<u>01/04/2018-</u> <u>31/03/2019</u>	<u>01/04/2017-</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Zarząd	1 225	870
- Krzysztof Krempeć	180	180
- Jakub Lipiński	444	330
- Tomasz Kamiński	601	360
Rada Nadzorcza	390	370
- Lucjan Myrda	78	74
- Tomasz Rutowski	52	49
- Grzegorz Nagulewicz	-	24
- Marian Popinigis	52	49
- Eryk Karski	52	49
- Błażej Żmijewski	52	49
- Piotr Augustyniak	-	24
- Tomasz Cierkowski	52	26
- Karol Żbikowski	52	26
Dyrektorzy	2 579	3 143
	4 194	4 383

W jednostce dominującej funkcjonuje program bonusów dla kadry zarządzającej, którego realizacja uwarunkowana jest osiągnięciem ustalonych wartości wskaźników ekonomicznych. W związku z tym, że zostały osiągnięte założone poziomy wskaźników, dla wszystkich pracowników objętych programem, na dzień 31 marca 2019 roku zostało rozpoznane zobowiązanie z tytułu należnych kadrze zarządzającej wypłat.

NOTA 28 - INSTRUMENTY FINANSOWE

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa, należą kredyty bankowe i pożyczki (Nota 20), środki pieniężne i lokaty (Nota 18) oraz należności (Nota 16) i zobowiązania (Nota 22) oraz instrumenty pochodne na stopę procentową (SWAP). Głównym celem tych instrumentów jest pozyskanie środków finansowych na działalność Grupy oraz doraźne inwestowanie nadwyżek płynnych środków pieniężnych. Grupa posiada także inne instrumenty finansowe, do których należą należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług (Noty 16 oraz 22), które jednak powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Główne ryzyka wynikające z instrumentów finansowych Grupy obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko walutowe, ryzyko płynności oraz ryzyko kredytowe.

Ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych wiąże się przede wszystkim z długoterminowymi zobowiązaniami, które obejmują kredyty i pożyczki oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego. Charakter zobowiązań leasingowych powoduje, że ich całe saldo można traktować jako zobowiązanie o oprocentowaniu stałym. W związku z tym w zakresie tych instrumentów Grupa nie jest narażona bezpośrednio na ryzyko związane ze zmianą stóp procentowych. Kredyty oprocentowane są według zmiennych stóp procentowych lokalnych rynków międzybankowych. W związku z tym Grupa jest

narażona na ryzyko zmian stóp procentowych. W zakresie ryzyka stóp procentowych Grupa nie wykorzystuje żadnych instrumentów zabezpieczających.

W zakresie ryzyka walutowego Grupa narażona jest na ten typ ryzyka poprzez zawierane transakcje sprzedaży lub zakupów w walutach innych niż jej waluta funkcjonalna. Grupa nie prowadzi działalności inwestycyjnej, która narażona byłaby na ryzyko walutowe. W zakresie ryzyka walutowego w okresie objętym sprawozdaniem finansowym Grupa stosowała zabezpieczenia poprzez zawieranie transakcji terminowych typu forward. Różnice kursowe dotyczące działalności operacyjnej ujmowane są jako odpowiednio koszty i przychody finansowe. Grupa systematycznie monitoruje ryzyko walutowe zarówno pozycji bilansowych, jak i pozabilansowych.

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym ryzyko kredytowe ograniczane było przez Grupę poprzez zawieranie transakcji z podmiotami o dobrej zdolności kredytowej, z którymi współpraca poprzedzona jest wewnętrznymi procedurami wstępnej weryfikacji. Ponadto poprzez bieżące monitorowanie stanów należności, jak i objęcie ich ubezpieczeniem, narażenie Grupy na znaczące ryzyko nieściągalności należności nie jest istotne. W odniesieniu do innych aktywów finansowych Grupy, w tym środków pieniężnych, lokat oraz inwestycji w inne aktywa finansowe, ryzyko wiąże się bezpośrednio z niemożnością dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja tego ryzyka równa jest wartości księgowej netto danego instrumentu.

Wartość godziwa poszczególnych instrumentów finansowych nie odbiega od wartości księgowych wykazanych w sprawozdaniu finansowym.

Wartość księgowa netto kategorii i klas instrumentów finansowych

	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2019</u> w tys. PLN	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2018</u> w tys. PLN
Klasy instrumentów finansowych		
Należności z tytułu kaucji zatrzymanych w ramach kontraktów długoterminowych	7 859	6 800
Należności z tytułu kaucji wniesionych w ramach leasingu operacyjnego	196	324
Należności z tytułu kaucji wniesionych w ramach leasingu finansowego	4 592	3 814
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	103 111	84 349
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	13 523	12 664
Transakcje zabezpieczające typu forward	5	52
Razem aktywa	129 286	108 003
Kredyty i pożyczki	86 429	82 708
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	75 261	63 642
Transakcje zabezpieczające typu forward	17	12
Pozostałe zobowiązania finansowe	23 497	25 891
Razem zobowiązania	185 204	172 253

Kategorie instrumentów finansowych

	<u>wartość</u>	<u>wartość</u>	<u>wyceniane w wartości</u>		<u>wyceniane w wartości</u>		<u>wyceniana w zamortyzowanym</u>	
	<u>godziwa</u>	<u>księgowa</u>	<u>godziwej przez wynik</u>		<u>godziwej ze zmianami w</u>		<u>koszcie</u>	
			<u>finansowy</u>		<u>kapitale</u>		<u>pożyczki i</u>	<u>utrzymywane</u>
			<u>wyznaczone</u>	<u>przeznaczone</u>	<u>dostępne</u>	<u>rachunkowość</u>	<u>należności</u>	<u>do terminu</u>
			<u>przy</u>	<u>do obrotu</u>	<u>do</u>	<u>zabezpieczeń</u>		<u>wymagalności</u>
	<u>w tys.</u>	<u>w tys.</u>	<u>ujęciu</u>	<u>w tys.</u>	<u>sprzedaży</u>	<u>w tys.</u>	<u>w tys.</u>	<u>w tys.</u>
Aktywa długoterminowe	12 647	12 647	-	-	-	-	12 647	-
Należności handlowe i pozostałe	12 647	12 647	-	-	-	-	12 647	-
Aktywa krótkoterminowe	116 639	116 639	5	-	-	-	116 634	-
Należności handlowe i pozostałe	103 111	103 111	-	-	-	-	103 111	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	13 523	13 523	-	-	-	-	13 523	-
Pochodne instrumenty finansowe	5	5	5	-	-	-	-	-
Razem	129 286	129 286	5	-	-	-	129 281	-

	<u>wartość</u>	<u>wartość</u>	<u>Klasyfikacja instrumentów finansowych</u>			
	<u>godziwa</u>	<u>księgowa</u>	<u>wyceniane w wartości</u>	<u>godziwej</u>	<u>wyceniane w</u>	<u>wyceniane w</u>
			<u>przez wynik finansowy</u>	<u>zamortyzowanym</u>	<u>wartości</u>	<u>godziwej ze</u>
				<u>koszcie</u>	<u>zmianami w</u>	<u>kapitale</u>
			<u>wyznaczone</u>	<u>przeznaczone</u>	<u>rachunkowość</u>	<u>zabezpieczeń</u>
			<u>przy</u>	<u>do obrotu</u>		
			<u>początkowym</u>			
	<u>w tys.</u>	<u>w tys.</u>	<u>ujęciu</u>	<u>w tys.</u>	<u>w tys.</u>	<u>w tys.</u>
Zobowiązania długoterminowe	89 243	89 243	19 063	-	70 180	-
Kredyty i pożyczki	70 180	70 180	-	-	70 180	-
Zobowiązania handlowe i pozostałe	19 063	19 063	19 063	-	-	-
Zobowiązania krótkoterminowe	95 973	95 973	79 712	-	16 249	-
Kredyty i pożyczki	16 249	16 249	-	-	16 249	-
Zobowiązania handlowe i pozostałe	79 695	79 695	79 695	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	17	17	17	-	-	-
Razem	185 204	185 204	98 775	-	86 429	-

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość księgowa zaprezentowanych instrumentów finansowych nie odbiega od ich wartości godziwej.

Instrumenty pochodne (forward) wykazywane są jako aktywa gdy ich wycena jest dodatnia. W przypadku, gdy wycena danego instrumentu jest ujemna, Spółka wykazuje zobowiązania z tego tytułu. Wycena instrumentów finansowych prezentowana jest w szyku rozwartym, nie dokonuje się kompensat wycen podobnych instrumentów finansowych.

Hierarchia wartości godziwej

Grupa nie posiada instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy, dla których występuje aktywny rynek, a wartość godziwa ustalana jest dla nich na podstawie notowań rynkowych (tzw. poziom 1). Dla posiadanych instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy, należących do tzw. poziomu 2, wartość godziwa ustalana jest na podstawie innych danych dających się zaobserwować bezpośrednio lub pośrednio. Transakcje terminowe typu forward ujmowane są w oparciu o wyceny przedstawiane przez banki obsługujące Grupę.

Na dzień kończący okres sprawozdawczy aktywa, wartość instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy, w podziale na poszczególne hierarchie poziomów wyceny przedstawia się następująco:

	Poziom 1		Poziom 2	
	<u>Koniec okresu</u> 31/03/2019	<u>Koniec okresu</u> 31/03/2018	<u>Koniec okresu</u> 31/03/2019	<u>Koniec okresu</u> 31/03/2018
	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN
Transakcje zabezpieczające typu forward	-	-	5	52
Razem aktywa finansowe	-	-	5	52
Transakcje zabezpieczające typu forward	-	-	17	12
Wycena instrumentów finansowych	-	-	-	-
Razem zobowiązania finansowe	-	-	17	12

W trakcie okresu objętego niniejszym sprawozdaniem finansowym nie następowały przekwalifikowania pomiędzy poszczególnymi poziomami hierarchii wartości godziwej.

Zabezpieczenia spłaty zobowiązań

Na dzień kończący okres sprawozdawczy wartość zabezpieczeń ustanowionych na aktywach Grupy wynosiła:

	<u>Koniec</u> <u>okresu</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Rzeczowe aktywa trwałe	13 058	13 625
Należności z tytułu dostaw i usług oraz kaucje	58 298	49 483
Zapasy	13 810	17 061
<i>Razem aktywa stanowiące zabezpieczenie spłaty zobowiązań</i>	85 166	80 169

Zyski i straty netto dotyczące aktywów i zobowiązań finansowych

	<u>Za okres</u> <u>01/04/2018-</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Za okres</u> <u>01/04/2017-</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Pożyczki i należności	(1 355)	1 607
- zarachowane odsetki od lokat	52	133
- zarachowane odsetki od nieterminowych płatności	3	44
- odpisy aktualizujące należności	(1 946)	(381)
- odsetki od kaucji gwarancyjnych	536	1 811
- różnice kursowe z tytułu pożyczek i należności	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (różnice kursowe)	-	-
Wartość dodatnia instrumentów pochodnych	5	52
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	(4 671)	(4 936)
- różnice kursowe z tytułu zobowiązań	(166)	(663)
- odsetki od kredytów bankowych	(2 631)	(2 392)
- odsetki od nieterminowych płatności	(405)	(12)
- odsetki od leasingu finansowego	(1 071)	(1 525)
- prowizje od kredytów i gwarancji bankowych	(398)	(344)
Wartość ujemna instrumentów pochodnych	(17)	(12)
Razem	(6 038)	(3 289)

Ocena ryzyka walutowego i stóp procentowych

W tabeli poniżej zaprezentowano analizę wpływu zmian stóp procentowych oraz zmiany kursu walut obcych na wynik finansowy oraz kapitał własny (kapitał z aktualizacji wyceny). Analiza dotyczy finansowych składników sprawozdania z sytuacji finansowej Grupy.

Uwagi dotyczące metodologii oraz założeń

Grupa posiada aktywa oraz zobowiązania denominowane w walutach obcych. Dotychczasowe, historyczne zmiany oraz przewidywania i prognozy płynące z rynku wskazują na realną możliwość wahania kursu PLN względem walut obcych o +/-5%, a także o zmianę stóp procentowych o +/-50 pb.

	Wartość księgowa netto w tys. PLN	Ryzyko stóp procentowych		Ryzyko kursu walutowego			
		+/-50 pb SP PLN/EUR		+5% (umocnienie PLN)		-5% (osłabienie PLN)	
		Wpływ na wynik	Wpływ na wynik	Wpływ na wynik	Zmiany w kapitale własnym	Wpływ na wynik	Zmiany w kapitale własnym
Aktywa finansowe							
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	13 523	68	(68)	(14)	-	14	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	103 111	-	-	(142)	-	142	-
Transakcje walutowe typu forward	5	-	-	58	-	(58)	-
Wpływ na aktywa finansowe przed opodatkowaniem	-	68	(68)	(98)	-	98	-
Podatek (19%)	-	(13)	13	19	-	19	-
Wpływ na aktywa finansowe po opodatkowaniu	-	55	(55)	(79)	-	79	-
Zobowiązania finansowe							
Kredyty i pożyczki	86 429	(432)	432	11	-	(11)	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	75 273	-	-	487	-	(487)	-
Transakcje walutowe typu forward	17	-	-	182	-	(182)	-
Wpływ na zobowiązania finansowe przed opodatkowaniem	-	(432)	432	680	-	(680)	-
Podatek (19%)	-	82	(82)	(129)	-	129	-
Wpływ na zobowiązania finansowe po opodatkowaniu	-	(350)	350	551	-	(551)	-
Razem	-	(295)	295	472	-	(472)	-

Ryzyko zmiany stopy procentowej

Na dzień 31 marca 2019r. zysk netto Grupy byłby o 295 tys. PLN niższy, w przypadku gdyby stopy procentowe w PLN oraz EUR były wyższe o 50 punktów bazowych, przy założeniu wszystkich pozostałych parametrów bez zmian. Wynik taki jest rezultatem wysokiego poziomu zobowiązań z tytułu otrzymanych kredytów i pożyczek oraz niskiego salda środków pieniężnych. Gdyby stopy procentowe spadły, a wszystkie inne czynniki pozostały niezmienione, wynik netto byłby o 295 tys. PLN wyższy.

Ryzyko zmiany kursu walutowego

Na dzień 31 marca 2019r. zysk netto Grupy byłby o 472 tys. PLN niższy, gdyby złotówka umocniła się o 5% względem walut obcych (głównie EUR), a pozostałe czynniki nie uległy jakimkolwiek zmianom. Jest to efekt udziału sprzedaży eksportowej w całości przychodów ze sprzedaży, poziomu należności i zobowiązań wyrażonych w walucie obcej, jak również stosowanej polityki zabezpieczania kursów walutowych poprzez zawieranie transakcji typu forward.

Zarządzanie ryzykiem walutowym

Grupa zawiera transakcje denominowane w walutach obcych, których udział w całości przychodów ze sprzedaży systematycznie ulega zwiększeniu. Transakcje te są narażone na ryzyko wahań kursów walut, w związku z czym Grupa prowadzi aktywną politykę zabezpieczania transakcji narażonych na to ryzyko poprzez zawieranie transakcji terminowych typu forward.

Wartość nominalna zawartych transakcji terminowych wyrażona w walucie transakcji na dzień kończący okres sprawozdawczy przedstawia się następująco:

	Aktywa		Zobowiązania	
	<u>Koniec okresu</u> 31/03/2019	<u>Koniec okresu</u> 31/03/2018	<u>Koniec okresu</u> 31/03/2019	<u>Koniec okresu</u> 31/03/2018
	w tys.	w tys.	w tys.	w tys.
EUR	-	460	251	180
RON	-	340	600	-
CZK	6 892	-	12 150	5 314

W poniższej tabeli zaprezentowano niezdykontowane wpływy i wypływy z instrumentów pochodnych rozliczanych w kolejnych okresach.

Przedstawione wartości prezentowane są wg kursów terminowych posiadanych na dzień kończący okres sprawozdawczy kontraktów forward, które są jedynymi posiadanyymi przez Grupę pochodnymi instrumentami walutowymi.

	<u>Poniżej 1 miesiąca</u>	<u>1-3 miesiące</u>	<u>Od 3-miesiący do 1 roku</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN
Zapadalność walutowych transakcji forward (wpływy)	1 372	3 416	-
Zapadalność walutowych transakcji forward (wypływy)	-	-	-

Ryzyko płynności

Grupa na bieżąco monitoruje prognozowane wpływy i wypływy związane z posiadanymi aktywami i zobowiązaniami pieniężnymi. Ponadto optymalizowane są przepływy finansowe w ramach jednostek powiązanych. W celu zapewnienia bieżącej obsługi zobowiązań Grupa korzysta z kredytów w rachunkach bieżących.

Zarząd jednostki dominującej weryfikuje wskaźniki rentowności i kapitału obrotowego, których wartości odbiegają negatywnie od przyjętych standardowo wartości progowych. Największy wpływ na wartości tych wskaźników na dzień kończący okres sprawozdawczy ma poziom wykorzystania kredytów w jednostce dominującej, która korzysta głównie z krótkoterminowych kredytów obrotowych.

Po dniu kończącym okres sprawozdawczy jednostka dominująca refinansowała jeden z kredytów innym zobowiązaniem kredytowym, którego zapadalność poprawi strukturę bilansu oraz wartości wskaźników.

Zapadalność zobowiązań krótkoterminowych z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań wg stanu na koniec roku obrotowego przedstawia się następująco:

	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2019</u> w tys. PLN
Do 1 miesiąca	52 145
Od 1 do 3 miesięcy	23 086
Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	30
Razem zobowiązania	75 261

Ryzyko kredytowe

Grupa ogranicza poziom ryzyka kredytowego związanego z posiadanymi należnościami poprzez objęcie ich ubezpieczeniem. Ryzyko kredytowe dla należności objętych ubezpieczeniem wynosi 10% (tj. do wysokości udziału własnego w szkodzie ubezpieczeniowej). Ponadto, tam gdzie jest to możliwe zgodnie z umową, Grupa udziela swoim odbiorcom gwarancji bankowych na okres realizacji oraz gwarancji i rękojmi, co pozwala zmniejszać poziom należności zatrzymanych przez kontrahentów w formie kaucji gwarancyjnych. Ponadto, ryzyko kredytowe jest ograniczone w wyniku rozproszenia odbiorców Grupy – poziom należności od żadnego z kontrahentów nie przekracza 10% łącznych należności.

Wartości należności z tytułu dostaw i usług oraz krótkoterminowej części kwot zatrzymanych w ramach kaucji gwarancyjnych wg stanu na koniec roku obrotowego, z uwzględnieniem okresów ich przeterminowania, kształtuje się następująco:

	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2019</u> w tys. PLN	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2018</u> w tys. PLN
Należności bieżące	68 361	58 492
Należności przeterminowane od 1 do 60 dni	19 437	11 163
Należności przeterminowane od 61 do 180 dni	4 523	2 841
Należności przeterminowane od 181 do 360 dni	2 007	2 397
Należności przeterminowane powyżej 360 dni	16 908	20 165
Utworzone odpisy aktualizujące wartość należności	(14 194)	(18 171)
Należności netto	97 042	76 887

Zarządzanie kapitałem

Grupa prowadzi politykę zarządzania kapitałem mając na celu zapewnienie długoterminowej płynności finansowej. Realizacja powyższego celu dokonuje się poprzez osiągnięcie pożądanej struktury finansowania. Monitorowanie struktury finansowania odbywa się poprzez analizę wskaźnika relacji długu do kapitału własnego, liczonego jako stosunek zadłużenia netto do kapitału własnego. Do zadłużenia netto wliczane są kredyty bankowe i zobowiązania z tytułu leasingu finansowego pomniejszone o środki pieniężne i ich ekwiwalenty. Kapitał własny obejmuje kapitał własny przypisany do akcjonariuszy jednostki dominującej powiększony o wartość udziałów niekontrolujących.

NOTA 29 - WYNIK NA DZIAŁALNOŚCI ZANIECHANEJ

W dniu 6 września 2013 roku jednostka dominująca podpisała przedwstępną umowę sprzedaży dotyczącą części jej działalności związanej z oddzieleniami przeciwpożarowymi. W celu zapewnienia odłączenia działalności w zakresie oddzielen przeciwpożarowych od pozostałej działalności „MERCOR” S.A., działalność w tym zakresie przeniesiona została z dniem 1 października 2013 roku do odrębnej spółki. Natomiast w dniu 16 grudnia 2013 roku nastąpiło zbycie poza Grupę Kapitałową „MERCOR” S.A. zorganizowanej części przedsiębiorstwa spółki Mercor HD Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością SKA, do której została przeniesiona działalność w zakresie oddzielen przeciwpożarowych. W związku z tym poniżej zaprezentowane zostały dane finansowe (wraz z danym porównywalnymi) wypracowane w ramach działalności, która została zbyta.

	<u>Za okres</u> <u>01/04/2018-</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Za okres</u> <u>01/04/2017-</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Przychody ze sprzedaży	-	-
Koszt własny sprzedaży	100	(15)
Strata brutto na sprzedaży	(100)	15
Pozostałe przychody operacyjne	204	257
Koszty sprzedaży	213	889
Pozostałe koszty operacyjne	439	259
Strata na działalności operacyjnej	(548)	(876)
Przychody finansowe	-	6
Strata przed opodatkowaniem	(548)	(870)
Podatek dochodowy	(104)	(165)
Strata netto z działalności zaniechanej	(444)	(705)
Zysk na zbyciu działalności zaniechanej	-	-
Strata netto z działalności zaniechanej	(444)	(705)
<i>Strata na akcję z działalności zaniechanej – zwykły i rozwodniony</i>	<i>(0,03)</i>	<i>(0,04)</i>
Przepływy z działalności operacyjnej	45	(1 011)
Razem przepływy z działalności zaniechanej	45	(1 011)

NOTA 30 - ZDARZENIA PO DNIU KOŃCZĄCYM OKRES SPRAWOZDAWCZYM

W kwietniu 2019 roku jednostka dominująca nabyła kompletną linię technologiczną, która docelowo służyć będzie produkcji płyt ogniochronnych mcr Silboard w zakładzie produkcyjnym Spółki w Mirosławiu. Zakup linii technologicznej ma na celu dokończenie rozpoczętej inwestycji w płytę mcr Silboard i przejście od produkcji demonstracyjnej do pełnej produkcji przemysłowej.

Zakup, relokacja i uruchomienie linii technologicznej finansowane są kredytem inwestycyjnym udzielonym przez BNP Paribas Bank Polska Spółka Akcyjna w kwocie 9.000 tys. PLN oraz środkami własnymi Spółki.

Po dniu kończącym okres sprawozdawczy nie wystąpiły inne istotne zdarzenia nie ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

NOTA 31 - RÓŻNICE W STOSUNKU DO WCZEŚNIEJ OPUBLIKOWANYCH SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, nie wystąpiły istotne różnice w stosunku do wcześniej opublikowanych sprawozdań finansowych.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera:

1. skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów na str. 3
2. skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej od str. 4 do str. 5
3. skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym na str. 6
4. skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych na str. 7
5. dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego od str. 8 do str. 82

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zaakceptowane przez Zarząd Grupy Kapitałowej dnia 28 czerwca 2019 roku.

Zarząd Podmiotu Dominującego
„MERCOR” S.A.

Krzysztof Krempeć

Jakub Lipiński

Tomasz Kamiński

Prezes Zarządu

Pierwszy Wiceprezes Zarządu

Członek Zarządu

Gdańsk, 28 czerwca 2019 roku